

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA	Letna naročnina, Italija	Lir 32.000
34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83177	Letna inozemstvo	Lir 50.000
PODUREDNIŠTVO	Letna inozemstvo, USA dol.	35
34135 Trst, Vico d. Rose, 7 - Tel. 414646	Poštno čekovni račun:	števil. 11234499

Leto XXXIX. - Štev. 14 (1943)

Gorica - četrtek, 2. aprila 1987 - Trst

Posamezna številka Lir 700

Cerkev in sedanje spremembe v družbi

Italijanska škofovska konferenca je izdala dokument, v katerem opozarja kristjane na velike spremembe, ki so nastale v svetu. Zdaj ni več mogoče meriti na nedogledni razvoj, ki naj prinaša vedno več zasluga in z njim povezano vedno večjo potrošnjo. Sedanji človek brezobzirno uničuje naravo; brezvestno izkoriščanje prinaša okuženje zraka in vode. Svet se vedno bolj poslužuje elektronske tehnike, ki nadomešča človeka pri delu. Stroj dela namesto človeka.

Problemi dela postajajo vedno bolj svetovni, nevarno je, da se nezaposlenost prekomerno poveča. Namesto velikih tovarn so zato začeli dajati prednost majhnim podjetjem, ki opravljajo veliko bolj razčlenjena dela. Vedno bolj se uveljavlja obrtništvo. Tu človek lahko pokaže svoje zmožnosti, svojo ustvarjalnost in svobodno izbiro.

Pozablja pa se na solidarnost med delavci in so zato razlike med ljudmi vedno bolj opazne. Pri delu se zahteva vedno več učinkovitosti, zato so handikapirani in šibkejši postavljeni v kot. Vsakdo skuša obdržati svoje delovno mesto in pozablja na druge, ki niso zaposleni.

Velike spremembe so nastale v kmetijstvu, še posebej v biotehniko, ki daje ljudem ogromne možnosti. Človek večkrat postane ropar narave, ker je ne spoštuje. Da bi čimveč zaslužil, pozablja na svoje dolžnosti do okolja, na varnost svojega in tujega zdravja, na pristnost in kakovost izdelka.

Največja sprememba je nastala v razdeljevanju bogastva in ponujanju uslug. Tu je največja nevarnost, da skuša delavec čimveč iztržiti za svoje delo, zato postaja včas obrnjen in se briga samo za svoje sodelavce (korporativizem), za svojo plačo in poviške. Tak egoizem pa negativno vpliva na ostale sestavine sedanje družbe.

R. B.

Znanstveno raziskovanje in etika

Naš čas na eni strani preseneča in razveseljuje z marsičem, na drugi pa vzbuja in postavlja nemalo vprašanj, ki so neposredno povezana z znanstveno-tehnološkim napredkom, tako značilnim za našo dobo. Tukaj ne mislimo govoriti o novostih in raznih odkritjih ter njihovih tehnoloških posledicah, temveč nam gre za miselnost, ki jo ustvarjajo. Prav znanstveno-tehnična uspešnost je nemalo prispevala, da se je razvilo prepričanje, ki se vedno bolj širi, češ da je edina resničnost neke stvarnosti tista, ki jo odkriješ z znanstveno naravoslovnim pristopom.

Toda ta resnica velja, dokler jo lahko meriš in pregledaš, pripravljen, da jo zamenjaš, čim pridejo na dan nova odkritja in spoznanja. Znanost, združena s tehniko, postaja nekaj absolutnega, in je nič ne sme pogojevati: postaja najvišja vrednota. Zato so vsa sredstva, vsi poskusi, ki lahko služijo znanstvenemu raziskovanju brezpogojno nekaj dobrega in potrebnega, saj znanstveni napredek je, samo po sebi, napredek človeka in s tem odrešenjskega procesa človeštva. Tehnološki veleknjig postaja za mnoge etični imperativ: znanstveno možno je tudi dovoljeno in dolžnost.

Prof. Edwards, eden izmed očetov prve deklice, spočete v epruveti, je izjavil: Prepričan sem, da koristi, ki iz tega prihajajo, daleč presegajo vse ugovore proti proučevanju zarodkov in vitru... menim, da je potreba po spoznanju večja kakor potreba po spoštovanju, ki ga dolgujemo zarodku.

Isti profesor glede raziskovanja o človeških embriomih pravi: »V nekaterih laboratorijih se zbirajo neoplojena jajčeca žensk, ki na to pristanejo, in se oplajajo v vitru brez namena, da bi jih presadili v maternico, marveč zgolj za opazovanje, raziskovanje, eksperimentiranje. Te embriome uporabljamo ravno tako, kakor delamo z živalskimi zarodki. Z drugo be-

sedo: za raziskovalca je isto uporabljati človeški ali živalski material.«

Tu se moramo vprašati, ali je to moralno dopustno. Teza, ki jo formulira prof. Edwards in tisti, ki z njim soglašajo, vidijo v človeku le primerek iz narave in absolutizirajo znanstveno raziskovanje. V takšnem zadržanju se človek postavlja v službo znanosti in ne znanost v službo človeka. Kam lahko to pripelje?

Že pred časom atomska bomba, v zadnjem času Černobil in njegove posledice pa sta pričela vzbujati strah pri mnogih ljudeh. Čeprav polagoma, vendar stalno raste število ljudi pa tudi idejno-kulturnih krogov, ki trdijo in si prizadevajo, da bi znanstveno raziskovanje moralo spremljati tudi etično vrednotenje. Dvomljiva postaja trditve, da je znanstveni napredek kot takšen le blagoslov in ne morda tudi poguba za človeštvo.

O. SIMČIČ

Pet novih blaženih

V nedeljo 29. marca je papež Janez Pavel II. razglasil za blažene tri karmeličanke in dva duhovnika, vse španskega rodu.

Tri karmeličanke so bile ustreljene v začetku državljanske vojne 24. julija 1936 s strani rdečih miličnikov v mestu Guadalajara. Edini vzrok je bil, da so bile redovnice. Na vzklil neke revolucionarke: »Ubijte jih, so redovnice!«, so drugi miličniki streljali nanje. Od ene so pred smrtjo zahtevali, naj zavpije »Viva Azana!« (takratni predsednik republike), pa je vzklila: »Viva Cristo Rey!« Nagib je bil sovraštvo do vere. Torej pravo mučeništvo.

Že leta 1955 so se začeli procesi za beatifikacijo nad tisoč španskih duhovnikov, redovnikov, redovnic in vernikov, ki so bili med krvavo državljansko vojno pobiti zgolj iz sovraštva do vere, toda leta 1964 je smatral papež Pavel VI. za primereno, da procese ustavi (da ne bi s tem politično podprl generala Franca in njegovega režima).

Sedanji papež pa je bil drugačnega mnenja in je zadevi dal znova pristo pot. Tri karmeličanke Maria Pilar od sv. Fr. Borgia, Maria Angeles od sv. Jožefa in Terezija Deteta Jezusa od sv. Janeza od Križa so torej prve v vrsti novih španskih mučencev. Drugi jim bodo še sledili. In prav je tako. Pogumnim pričevalcem za vero mora dati Cerkev tudi javno priznanje, čeprav nekaterim »naprednežem« to ni všeč.

Skupaj z omenjenimi tremi redovnicami je papež razglasil za blažena še kardinala Marcela Espinola y Maestre, nadškofa v Sevillji, ki je umrl leta 1906 in duhovnika Manuela Dominga y Sol, ustanovitelja duhovnikov delavcev presvetege Srca, ki je umrl istega leta.

Rožni venec sv. očeta za začetek marijanskega leta

V soboto 6. junija bo sv. oče vodil molitev rožnega venca v baziliki S. Maria Maggiore ob odprtju Marijinega leta; skupna ura molitve bo od 18. do 19. ure. Istočasno se bo vršila ura molitve na petih celinah naše zemlje v najbolj znanih Marijinih svetiščih, ki bodo z Rimom neposredno povezana. Slovesnost bodo oddajali po televiziji v povezavi s celim svetom. Za Italijo bo oddajo oskrbel državna televizija.

Nova papeška okrožnica

Na praznik Gospodovega oznanjenja, 25. marca, je bila v Vatikanu objavljena nova okrožnica papeža Janeza Pavla II. z naslovom »Redemptoris Mater« (Mati Odkupljenikova), ki naj bi nekako vernike pripravila na novo Marijino leto, ki se prične na letošnje binkošti 7. junija.

Okrožnica ima poleg uvoda tri dele: prvi govori o Mariji v Kristusovi skrivnosti, drugi o Mariji Materi Cerkve, tretji

Jubilej združene Evrope

(TRIDESET LET RIMSKE POGODBE)

Vsako leto se bolj ali manj spominjamo te ali one obletnice, ki zadeva tako široko svetovno ali evropsko javnost kot našo ožjo slovensko stvarnost. Prav zadnja leta smo proslavljali štirideseto obletnico zmage nad nacifašizmom, nato deseto obletnico Osimskih sporazumov med Italijo in Jugoslavijo. Enako smo praznovali v našem zamejskem prostoru desetletnico edine slovenske stranke na deželi in in goriški pokrajinski ravni. Letos bo tudi praznik štiridesete obletnice razglasitve republike.

Med podobne jubilejne obletnice pa sodi tudi ena, ki posebej zadeva evropsko gradnjo v zadnjih desetletjih. Gre za trideseto obletnico podpisa Rimske pogodbe, ko so se razne zahodnoevropske države obvezale ustanoviti stvarno in učinkovito naddržavno strukturo. Podpisale so jo v Ri-

mu 26. marca 1957 na Kapitolu.

Italija, Zah. Nemčija, Francija, Benelux (Belgija, Nizozemska in Luksemburg) so bile prvotne podpisnice te listine, ki je postavila temelje sedanji Evropski gospodarski skupnosti (EGS). Tej so se kasneje pridružile najprej Velika Britanija in Irska, nato Danska in Grčija, zadnja leta pa še Španija in Portugalska. Res lep mozaik držav in narodov, ki v njih živijo. Evropa od atlantskega severa in skandinavskih obal mimo porečij Sene in Rena vse tja do Pirenejskega in Apeninskega polotoka, pa še do jonskih in egejskih obal vzhodnega Sredozemlja.

ZACETKI EVROPSKE IDEJE

Ce imamo danes pred seboj že skoraj celoten sistem evropskih organizmov, od parlamenta do komisije (izvršnega organa) s pravnimi naddržavnimi rekviziti, pa se moramo pri tem zahvaliti dolgotrajnemu delu in zlasti navdušenju prvih evropskih pobudnikov po zadnji vojni sem.

Ne bomo zato tu segali nazaj v davno zgodovino, kjer tudi danes lahko iščemo vzornike za sedanji razvoj evropske ideje. Je bil Karel Veliki predhodnik Adenauera ali Napoleon De Gaulleja? Tu lahko odgovarjamo tako ali drugače, kot si pač skozi zgodovinska očala razlagamo preteklost v luči sedanjosti.

Jasno pa je, da je bližnje korenine mogoče iskati šele v raznih razsvetljenjskih mislecih 18. stoletja, v ljudeh, kot so bili Rousseau, Voltaire in drugi. Pa spet v nekaj političnih programih prejšnjega stoletja, čeprav so ti bili včasih nekako podzavestni ali politično nestvarni. Sicer pa je morda Mazzinijeva Giovine Europa le eden od takih pobudnikov, kot v določeni meri tudi politične vizije raznih panslavistov, ki so sanjali o neki nadnarodni skupnosti. In ali ne poje tudi naš Prešeren v svoji Zdravljici o dnevu, ko bo le sosed mejak in vzklila »žive naj vsi narodi«?

Seveda bomo tu bolj konkretno podčrtali vlogo sedanjih bližnjih predhodnikov evropeizma, ki so zlasti po zadnji vojni dejansko omogočili nastanek novih organizmov, gospodarskih in političnih. Tako že hitro po vojnem času recimo Winston Churchill, kasneje pa še bolj predstavniki »kontinentalne« Evrope, zlasti Francija, Italija in Zah. Nemčija, Robert Schuman, Konrad Adenauer in Alcide De Gasperi so nedvomno med prvimi poborniki evropskega združevanja. S svojim političnim delom so nakazali smernice in začrtali pot sedanjim evropeističnim ustanovam. Za njimi pa še Henry in Jean Monnet.

Katere pa so bile prve evropske ustanove? Med prvimi se je osnovala Evropska premogovno-jeklarska skupnost (CECA), ki je položila gospodarske, posredno pa politične temelje evropeističnemu razvoju. Še prej se je osnovala OECE (evropska organizacija za gospodarsko sodelovanje). Sledile so druge ustanove, kot Euratom in Skupno tržišče ter Zahodnoevropska zveza (UEO) s politično obrambnim značajem. Skoraj ustanovljena CED (Evropska obrambna skupnost) pa je že ob rojstvu propadla zavoljo porajajočega se francoskega odpora. Posebej naj še omenimo Evropski svet v Strasburgu, ki pa je širšega značaja in so v njem tudi države kot Švica, Avstrija, Švedska, Norveška itd., ki niso bile — in niti danes niso — del sedanje EGS.

V Strasburgu se je osnoval še parlament, ki je bil v začetku sestavljen po imenovanjih poslancev s strani posameznih držav-članic. Šele leta 1979 so bile prve neposredne evropske volitve in so sedaj tudi parlamentarci evropskih držav-članic (danes dvanaestih) neposredno izvoljeni. S tem tudi imajo vsaj moralno mnogo večjo vlogo in so v resnici odraz volje svojih volivcev oz. svojih narodov in držav.

SEDANJA POT EVROPE

Današnja ureditev in ustroj daje Evropi nove in stvarnejše razsežnosti. Ev-

ropskemu parlamentu nasproti stoji Komisija (izvršni organ), temu pa vzporedno ministrski svet posameznih vlad za določena vprašanja. Tri so danes prestolnice uradne Evrope: Bruselj, Luksemburg in Strasburg. V njih se odloča o problemih EGS in nadaljevanju že dolgo začete poti. Na vrsti so sedaj možne še druge vključitve v skupno Evropo (govori se tudi o norveški kandidaturi).

Od časa do časa se na raznih skupnih manifestacijah oživlja tudi širša evropska zavest baze. Posebej to lahko odražajo izvoljene krajevne ustanove posameznih evropskih držav, ki želijo na ta način opozoriti odgovorne kroge na pospešitev političnega procesa združevanja. To se je primerilo tudi na nedavnem zasedanju evropskih občin in dežel v Bordeauxu, kjer je nad dva tisoč udeležencev potrdilo to skupno voljo baze za poglabitev evropskega procesa. To je potrdil tudi ob začetku zasedanja predsednik francoskega parlamenta Chaban-Delmas, prav tako tudi francoski minister Galland. Jasno izhaja ta volja tudi iz poročila predsednika Sveta evropskih občin in dežel Hoffmanna.

Prav gotovo je danes prav parlament v Strasburgu tisti forum, ki more dati največji politični prispevek k razvoju evropske misli in ideje, pa tudi k dejavnosti ostalih uradnih evropskih organizmov. Zato so oči premnogih uprte prav vanj, ko se od časa do časa bije kaka pomembnejša bitka za napredek evropske poti.

Evropski proces se nadaljuje in mora pripeljati v tisto pravo politično Evropo, ki si jo vsi želimo. Tudi načrt Evropske unije, ki ga je že pred leti izglasoval parlament v Strasburgu, gre v to smer. Države same sicer včasih preveč poudarjajo lastne interese in potrebe. Zato tudi na raznih evropskih političnih »vrh« (sestankih vladnih predsednikov EGS) ni vidnih napredkov. Parlamentarna skupščina pa ima vse tiste lastnosti, ki ji dajejo možnost in up za nadaljnji politični razvoj.

Naj zato zaključimo z mislimi, ki jih je že pred mnogimi leti zapisal nemški evropeist Walter Hallstein, nekdanji predsednik komisije EGS, ko je dejal o strasburškem parlamentu naslednje: »Ne bo mogoče ustvariti skupnega prepričanja razen v svobodni razpravi ljudi, ki bodo zastopali svoje narode. Ta skupščina bo kraj njih srečanj, ta bo njih forum. Prav tu mora biti arena, kjer se stikajo neinteresi, ampak duhovi in iz teh prizadevanj bo izšla prečiščena podoba poti, po kateri bomo prišli do evropske enotnosti... Skupščina torej ni samo najmočnejši nadnarodni, politični in demokratični element naše skupnosti, ona je tudi njena najbolj dinamična sila.«

Spectator

Srečanje predsednikov evropskih škofovskih konferenc

V dneh od 6. do 8. marca je bilo v Dieburgu blizu Darmstadta (Zvezna republika Nemčija) prvo srečanje predsednikov evropskih škofovskih konferenc. Glavni pogovorni temi srečanja sta bili ekumenizem in ponovna evangelizacija Evrope. Ob koncu zasedanja so predsedniki škofovskih konferenc objavili pismo evropskim katoličanom.

V njem je rečeno, da je treba vsak dan živeti vero v celoti in da si je treba prizadevati za krščansko rešitev velikih problemov našega časa. Poleg tega predsedniki škofovskih konferenc v tem pismu napovedujejo listino o »Pospeševanju mura s pomočjo zaupanja in resnice«.

Kakor je poročal predsednik Avstrijske škofovske konference, nadškof Dr. Karl Berg, so škofje na srečanju v Dieburgu izrazili tudi svojo posebno povezanost s katoliško Cerkvijo na Litovskem, ki leto obhaja svojo 600-letnico. Poslali so tudi telegram škofom v Burundiji, kjer je Cerkev zdaj v veliki stiski.

Umrl je slovenski Dubček

V Ljubljani je umrl v petek popoldne 27. marca, zadet od srčne kapi, v 68. letu starosti Stane Kavčič, ki je bil od leta 1968 do 1972 predsednik slovenske vlade, pa je bil tedaj postavljen na rob javnega dogajanja, ker je preveč odločno branil slovenske interese pred Beogradom. Znan je po njegovi besedi: »Preveč sejemo, preveč ponavljamo iste reči, premalo pa imamo pred očmi tisto, česar nimamo, pa bi morali imeti.« Odločno se je postavil po robu zadolževanju v tujini in prekomernemu izdajanju denarja. Bil je eden redkih sedanjih politikov v Sloveniji, ki je govoril prosto, jasno in jedrnat. Njegovo publicistično delo je bilo objavljeno v štirih knjigah »Samoupravljanje«.

Izšel je iz revne družine. Očim in mati sta bila dninarja. Pri 16 letih je zapustil študij na klasični gimnaziji v Ljubljani ter postal navaden delavec. V komunistično partijo je bil sprejet leta 1941 in se nato v njenih vrstah vpenjal vse višje. Ne samo, da je leta 1968 postal predsednik izvršnega sveta SR Slovenije, Tito mu je celo ponudil mesto predsednika zvezne jugoslovanske vlade v Beogradu. Morda tudi zato, ker je postal v Sloveniji preveč močan. Kavčič je vabilo sprejel, a stavil tudi znane pogoje, ki pa niso bili sprejeti. Tako je raje ostal v Sloveniji, namesto njega pa je šel v Beograd Mitja Ribičič, ki pa je slovenske koristi kaj klavrnost zastopal — in se tudi zadnje čase v tem ni kaj prida spremenil.

BRANIL JE SLOVENSKE KORISTI

Kavčiča so odlikovale mnoge lepe lastnosti: bil je tudi kot komunist velik Slovenec, antistalinist, ni bil dogmatik, razgledan ekonomist in zagovornik tržnega gospodarstva ter političnega pluralizma.

Pod njegovim predsednikovanjem se je zgradila železniška proga Kozina-Koper, potem ko je vodstvo jugoslovanskih železnic odbilo prošnjo za finansiranje te za Slovenijo tako potrebne proge. Zavoljo tega je morala nositi vse finančno breme slovenska republika. Tito pa je bil toliko nesramen, da ko je bila proga zgrajena in vse nared za odprtje, se je pripeljal s svojim modrim vlakom kot prvi na novi progi v Koper, zaradi česar je predsednik slovenske vlade iz protesta ostal v Ljubljani.

PRISTAŠ DIALOGA

Za njegovega časa se je prvič začelo govoriti o narodni spravi in o potrebi dialoga s politično emigracijo. Tedaj je bilo univ. prof. dr. Ciril Zebot, ki deluje v ZDA, omogočeno, da se je v Ljubljani sestel s Kavčičevim opolnomočenim ministrom. Ni pa se srečal s samim Kavčičem, ki se je v času Dubčkove pomladi prav tedaj mudil v Pragi. Želeti bi bilo, da bi sedaj, ob Kavčičevi smrti, dr. Zebot sam opisal ta poskus zblizanja med domovino in emigracijo.

Kavčič je bil tudi prvi predsednik slovenske vlade, ki se je stvarno zavzel za slovenske manjšine. Tako je obiskal v Trstu dr. Josipa Škerka, ki je bil tedaj predsednik SSK.

KAVČIČEVA ODSLOVITEV

Ko je bil Kavčič na višku svoje priljubljenosti v Sloveniji in je imel za sabo 95 % prebivalstva in vse slovenske zamejce, pa še premnoge v emigraciji, je bil leta 1972 nepričakovano odstavljen. Tedaj je politično vodstvo odločno vprašalo: »Povejte mi, kdo me odpušča, vi ali ljudstvo?« Seveda ni imelo ljudstvo nobene besede pri tem. Njegova usoda je bila odločena na sestanku na Brionih, kjer je Tito ostro napadel Kavčičeve nazore.

Kavčič naj bi postal žrtev tako imenovane »cestne afere«. O tem je bilo nedavno več govora na mariborskem kulturnem večeru, kjer je književnik Tone Partljič, znan po svoji iskrovosti in satiri, dal na rešeto Mitjo Ribičiča, v partizanskih Cirila, med zadnjo vojno komisarja četrte cone na Štajerskem, po vojni javni tožilec, sekretar za notranje zadeve (pa ne v času dachauskih procesov), predsednik jugoslovanske zvezne vlade od 1969 do 1971, sedaj pa mož, ki se spretno ohranja na površju, čeprav brez lastne politične teže.

Na omenjenem večeru je Partljič kar naravnost obtožil Ribičiča, da je bil on tisti, ki je odstavil takratnega prvega človeka slovenskega političnega življenja Stane Kavčiča, s čimer si tedaj ni pridobil simpatij slovenskega naroda. Takrat je Stane Kavčič ostro reagiral, ker so v Beogradu v zveznem izvršnem svetu mednarodno posojilo za gradnjo cest namenili za cesto Beograd-Noví Sad, on pa je skupaj s Hrvati zahteval, da bi ta sredstva dobila Slovenija. S tem je razgibal ves

slovenski narod, češ da Slovence že od nekdaj izkoriščajo (kar je sedaj na široko ponovila »Nova revija«).

Partljič je v zvezi s tem Ribičiču opomenel, da je bil takrat, kot se zdi, bolj na strani interesov Jugoslavije kot pa slovenskega naroda, nakar je slednji odvrnil, da pri Kavčiču ni šlo v prvi vrsti za ceno, ampak je to bil spopad glede političnega koncepta nadaljnjega razvoja Slovenije. Marsikaj tistega, je dejal Ribičič, kar je takrat Kavčič imel pred seboj, je zdaj zelo aktualno. Črnogorci imajo pregovor, da tistega petelina, ki prežgoda poje, vsa vas družno pojé, ker ni prijetno prezgodaj vstajati.

»Dobro pa je, da pójé,« je vpadel Partljič, nakar je Ribičič nadaljeval: »Tisti predlogi takrat še niso bili dozoreli. Če pa neka stvar ni dozorela, ni realna, je prav, da se zavrne. Nekoč sva se s Titom ustavila na cesti nad Vrhniko in predsednik mi je takrat rekel: »Ribičič, a to je pa tista cesta, zaradi katere si se kregal s Kavčičem?« Odgovoril sem mu: »Ne, z njim sem se sprl zaradi ceste v socializem!« Zaradi teh vprašanj smo se takrat spopadli, je pa Kavčič še ostal član partije. Je pa zaenkrat v tej naši demokraciji še tako, da ljudje, ki so bili odstavljeni, niso prišli več na odgovornejša mesta, kar je pomikanje naše demokracije.«

Premnogi so kljub vsemu tiho upali, da ga bodo ob nastalih obupnih gospodarskih razmerah ponovno poklicali na krmilo slovenske republike. Tega ne bomo več dočakali. Odšel je nepričakovano, a Slovenci ga bodo ohranili v spominu kot moža, ki mu slovenstvo ni bila prazna beseda. Zato zasluži hvaležen spomin!

L. V.

OKNO V DANAŠNJI SVET

■ Italijanski notranji minister Scalfaro je obiskal nekatere notranje ministre držav Evropske gospodarske skupnosti, tako Zimmermanna v ZR Nemčiji, Pasqua v Franciji, Hurda v Vel. Britaniji in Gola v Belgiji z namenom, da bi se posvetoval o skupnem nastopanju proti mednarodnemu terorizmu. Vsem je predlagal ustanovitev mednarodnega tajništva, ki naj bi ga sestavljali protiteroristični izvedenci. Scalfaro je tudi zadovoljno vzel na znanje, da bo Francija izročila Italiji deset teroristov, med njimi rdeča brigadista Paola Nerija in Luiso Alausini.

■ Ob pogrebni svečanosti za od teroristov ubitim letalskim generalom Liciem Giorgerijem je bivšemu predsedniku republike Pertiniju, ki je že v 92. letu starosti, prišlo slabo, tako da so ga morali prepeljati v bolnišnico, kjer so mu vstavili srčni spodbujevalnik. Med tistimi, ki so ga obiskali, je bil tudi papež Janez Pavel II., ki se je po operaciji oglašil še po telefonu in se z njim pogovarjal 20 minut.

■ Predsednik jugoslovanske zvezne vlade Branko Mikulić se je mudil v ZR Nemčiji na dvodnevem obisku. Prvi dan se je sestel z zveznim kanclerjem Kohlom, ki ga je tudi povabil na večerjo, med katero sta bili izrečeni priložnostni zdravici. Delovni zajtrk pa je imel s podkanclerjem in zunanjim ministrom Genscherjem. Predmet pogovora so bili poleg dvostranskih zadev tudi odnosi med Jugoslavijo in EGS ter politični položaj med Vzhodom in Zahodom.

■ V Franciji so aretirali šest Tunizijcev in dva francoska državljana. Uradno so jih obtožili teroristične zarote. Povezani naj bi bili z Iranom. S to državo je tudi tunizijska vlada pretrgala diplomatske odnose, češ da Iran »podpihuje anarhijo in versko nestrpnost v Tuniziji, v tujini (konkretno v Franciji) pa rekrutira tunizijske državljane«.

■ Britanska ministrska predsednica Margaret Thatcher je opravila v Moskvi državniški obisk in se tam zadržala pet dni. Središnji dogodek je bilo srečanje s sovjetskimi partijskim voditeljem Gorbačovom. Thatcherjeva je bila mnenja, da v sedanjih razmerah jedrskega orožja ni moč še odpraviti, saj ima svoje posebno poslanstvo, da nasprotnika zadržuje pred napadom. Tudi se je zavzela za spoštova-

nje človekovih pravic v Sovjetski zvezi, v čemer pa je dobila takoj protiodgovor: kaj pa počne Vel. Britanija v Severni Irski? Thatcherjeva je bivanje v Moskvi porabila tudi za obisk verskega središča pravoslavne Cerkve v Zagorsku in prisostvovala predstavi v svetovno znanem gledališču Bolšoj.

■ Kitajska in Portugalska sta 26. marca podpisali skupno izjavo o Makau, še zanjem čezmorskem ozemlju, ki bo konec tega stoletja spet postal kitajski. Pogore o vrnitvi Makaa Kitajski so začeli junija lani.

Makao je majhno ozemlje na skrajnem jugovzhodu Kitajske, v neposredni bližini Hongkonga. Meri nekaj več kot 16 kv. km in ima okrog 400.000 prebivalcev, od tega je 97 odstotkov Kitajcev. Pravijo mu tudi »vzhodni Montecarlo«, kajpada zaradi številnih igralnic. Prebivalci se ukvarjajo predvsem s turizmom, v zadnjem času pa se je tam začela razvijati tudi tekstilna industrija.

Slovenci po svetu

Sedaj je čas

G. Pavle Zupan, ki živi v Londonu in je zaposlen v enem britanskih ministrstev, je v zvezi z razkritji grofa Tolstoya o vračanju slovenskih, hrvaških in ruskih protikomunističnih edinic ob koncu zadnje svetovne vojne s strani Angležev v roke Titovih partizanov poslal v objavo pismo uredniku štirinajst dnevnika »Nova Hrvatska« Jakšu Kučanu, ki izhaja v Londonu, pod naslovom »Sedaj je čas«. Kot zvest naročnik našega lista je sedaj poslal isto pismo tudi nam. Glasi se:

Prišel sem do spoznanja, da bi bilo primerno, ko še živimo kot priče aktualnih dogodkov, objaviti to moje pismo kot poziv Slovincem, Hrvatom in Srbom, kateri živijo v Angliji, še posebno pa tistim, ki smo se rešili iz kremplev britanske armade na Koroškem v maju 1945 da

— se kot prvo javno zahvalimo grofu Tolstoyu za njegova prizadevanja po razkritju tajne britanske politike leta 1945 in — se kot drugo pošlje peticija na sedanjo britansko vlado z zahtevo, da objavi imena vseh še živelih oficirjev 5. britanskega korpusa od stopnje majorja navzgor, ki so sodelovali pri izročanju naših ljudi komunistom. Potem ko bi bila pravna identifikacija teh oficirjev končana, naj bi se jih predalo vojnemu sodišču za preki sod! Eventuelno bi se moglo kaj doseči tudi na Evropskem sodišču v Luksemburgu. Tudi za to obstoje možnosti.

Vsi naši ljudje na tem otoku naj se zavdajo, da je sedaj čas za sestavo peticije in da se obrnejo na poslance svojega okrožja.

Pavle Zupan se je v smislu omenjenega pisma obrnil na svojega poslanca v britanskem parlamentu J. Biggs Davisona in ga pozval, naj v parlamentu zahteva uradno listo vseh še živelih oficirjev od majorja navzgor, ki so bili neposredno povezani s predajo. To se je zgodilo 24. septembra lani. Dne 7. oktobra 1986 mu je poslančeva tajnica sporočila, da poslanca trenutno ni v Londonu, a da mu bo pismo izročila ob povratku. Zupan mu je nato telefoniral v parlament in dobil 6. novembra odgovor treh vrstic, da je zelo zapleten z irskim problemom (IRA), da pa bo pisal lordu Bethellu in nato ponovno odgovoril. Po petih mesecih odgovora še vedno ni. Toliko pomeni Angležem umor tisočev ljudi. Bili so pač — neki Slovenci. In poslanec Davison velja za enega odločnih katoličanov. Sedaj mika Zupana, da bi se obrnil še na kardinala Humea. Seveda si ne dela utvar. Za Britance so vsi drugi nepomembni. In dodaja: Amen.

Točnost, izraz urejenega značaja

Starejši verniki se gotovo še spominjajo, kako smo se včasih učili: če prideš po darovanju k maši, nisi opravil nedeljske dolžnosti in moraš nadoknaditi. Če prideš pred evangelijem, si pri maši, a nekaj ti le manjka. Če po takih in podobnih delitvah in krajskih gremo v podrobnosti, danes ponosno ugotovimo, da ne gledamo več na te malenkosti. Ne vem, če vsi soglašamo s tako ugotovitvijo. Pazite, pa boste videli!

Ali ni posledica takega ravnanja sistematično zamujanje pri sveti maši? Pa saj je vseeno, kdaj pridem k maši... Tako se ti zdi, ko izpred oltarja opazuje vernike, ki vsak po svoje počasi stopa v cerkev — po možnosti čim bliže vratom. Res je, da grem k maši, da zadostim cerkveni zapovedi. Pa to ni dovolj. Pri maši je treba sodelovati — z molitvijo in petjem. Z mašo je treba ustvarjati občestvo, ki je danes tako potrebno. Ustvarjati je treba povezavo med člani verske skupnosti in jo poživljati s pozdravom miru ter z evharistično hrano.

Z Bogom in brati se spravimo že takoj v začetku maše. Bodimo zato točni! Ni vedno lahko, a sveta maša pomeni tudi žrtev, ki naj jo sprejemem in položim na oltar že takoj v začetku.

Na razpolago imamo še nekaj tednov postnega časa. Ali se ne bi potrudili?

L. ŠK.

UTRIP CERKVE

Kardinal Siri o boleznih Aids

Genovski nadškof kardinal Giuseppe Siri je že večkrat vznemiril levičarske in »napredne« kroge s svojimi odločnimi in nepopustljivimi izjavami. Tudi o boleznih Aids je brez dlake na jeziku povedal svoje mnenje, ki seveda mnogim ni bilo všeč, ker je pač povedal nekaj, kar javnost ne sliši rada. Tole je dejal:

»Svet je zlasti napredoval v sedmih naglavnih grehih. (Le koliko kristjanov še ve zanje?). Eden izmed njih je tudi nečistost. In Bog je v odgovor na nečistovanje dopustil bolezen Aids. Pa so se mnogi vznemirili, ker ta bolezen kar naravnost ogroža nečistovanje, ki ga prepoveduje šesta božja zapoved. Da, strašna bolezen je to in kaznuje nečisti greh kar neposredno. Žal zadeva tudi nedolžne, in tako imajo nečistniki na vesti poleg sebe še druge. Očitno je to kazen božja.«

Zlasti zadnje besede so mnoge vznemirile. Tudi nekatere teologe, češ o Bogu se tako ne sme govoriti. Ali res ne? Ali pa je Bog bitje, ki brez kazni dopušča grehe, kateri so zoper njegovo stvariteljsko zamisel?

Novi madžarski primas

Papež Janez Pavel II. je 6. marca imenoval dosedanjega nadškofa-pomočnika iz Kalocse, 60-letnega Laszla Paskaia za nadškofa v Esztergomu in s tem za primasa Madžarske. To mesto je bilo prosto, odkar je lani 30. junija umrl kardinal Laszlo Lekai.

Novi primas je začel svoje študije kot član frančiškanskega reda. Duhovnik je od 1951. leta 1978 ga je papež Pavel VI. imenoval za naslovne škofa in apostolskega administratorja škofije Veszprem. Janez Pavel II. ga pa je leto kasneje najprej poklical za veszpremskega škofa in 5. aprila 1982 za nadškofa pomočnika s pravico nasledstva danes 86-letnega nadškofa Jozsefa Ijjasa v Kalocsi.

6. marca letos je papež imenoval še dva škofa na Madžarskem: Laszla Danka, rektorja papeškega madžarskega inštituta v Rimu, je poklical za apostolskega administratorja v Kalocsi in pomožnega škofa Izidorja Istvana Marosija za škofa v Vacu. Drug rednega škofa pa sta še nadškofija Eger ter škofija Szombathely.

Dunaj ima novega pomožnega škofa

Papež Janez Pavel II. je za dunajsko nadškofijo imenoval novega pomožnega škofa v osebi univ. prof. dr. Kurta Krenana. Novi pomožni škof bo pristojen za področja znanost, umetnost in kultura.

To je pomembno predvsem zato, ker je na področju dunajskega mesta osem univerz in visokih šol z več kot 1.200 profesorji, približno 3.000 asistenti in blizu 100.000 študenti. Novi pomožni škof bo prejel škofovski posvečenje 27. aprila. Doma je iz Gornje Avstrije in je v tem času redni profesor za sistematično teologijo na univerzi v Regensburgu v ZR Nemčiji. Z njegovim imenovanjem je Dunaj druga škofija v katoliški Cerkvi, ki ima posebnega pomožnega škofa za področja znanost, umetnost in kulturo.

Post v Braziliji

Letošnja »kampanja bratstva« se je začela z Jezusovim izrekom: Kar ste storili kateremu izmed mojih najmlajših bratov, ste meni storili. S to evangeljsko mislijo v srcih bodo verni Brazilci skušali bogateje in bolj krščansko oblikovati svoj odnos do bližnjega v stiski.

Papež Janez Pavel II. je na pepelnico brazilске vernike v radijski poslanici spodbudil, hkrati pa tudi opozoril, da skrb za otroke že od rojstva dalje in potem skozi otroško dobo do časa doraščanja lahko mnogoštevilnim prebivalcem Brazilije zagotovi srečnejšo prihodnost.

Vatikanske finance

Ko se govori o bogastvu Vatikana, moramo ločiti dve osnovni stvari: vrednost nepremičnin (bazilike, zgradbe, slike, kipi, rukopisi, knjige in druge dragocenosti) — vse to predstavlja zares neprecenljivo bogastvo in ga Vatikan ne prodaja — in reden obtok denarja v bankovcih ali v vrednostnih papirjih (delnice).

Sedanje finančno poslovanje se je začelo leta 1929 ob podpisu Lateranskih sporazumov med Apostolskim sedežem in Italijo. V finančnem dogovoru, ki je bil eden od treh podpisanih sporazumov, se je Italija obvezala, da bo Apostolskemu sedežu plačala odškodnino za zasedbo papeške države leta 1870, v višini dveh milijard lir, kar je takrat znašalo okrog 800 milijonov dolarjev, Vatikan pa od takrat svoje finančno poslovanje vodi v tesni zvezi z italijansko valuto.

Drugi finančni vir pa je vsakoletna nabirka vesoljne Cerkve za potrebe osrednje uprave, imenovana tudi Petrov novčič. Ta vsota je od leta do leta različna, ker je odvisna od finančne moči in radodarnosti posameznih vernikov in od vrste drugih dejavnikov.

Tretji vir so vstopnine za ogled Vatikanskih muzejev, kupole sv. Petra, tamkajšnje zakladnice in nekaterih drugih »godovinskih objektov«. Tudi ta vir ni stalen (5-8 milijard lir), ker je zelo odvisen od mednarodnega turizma, zlasti pa od turistične ponudbe v samem Rimu.

Nadaljnji skromen vir je tiskanje vatikanskih poštinih znamk (4-6 serij letno). Ta vsota ne preseže 10 milijard lir vsako leto.

In končno še darovi posameznikov, raznih družb, zapuščine in podobno. Tudi tukaj je treba ločiti darove v denarju in ostale vrste darov. Če so to nepremičnine, jih je skoraj nemogoče ali pa vsaj zelo težko vnovčiti, ker so pravno pod kontrolo raznih zakonodaj.

Težko bi bilo reči, koliko sredstev je vloženih v obliki denarja, torej vezanega kapitala. Vsakoletni dobiček od delnic bi bil razpoložljiv za plačevanje rednih izdatkov. Vendar je tudi ta postavka iz leta

v leto različna, ker je v tesni odvisnosti od mednarodnega gospodarstva, panog, v katerih je kapital naložen in seveda od spretosti vatikanskih finančnikov in bankirjev, s katerimi poslujejo.

In izdatki? Leta 1985 je Vatikan imel okrog 100 milijard lir izdatkov. Glavni izdatki so: vzdrževanje okrog 80 diplomatskih zastopništev (stavbe in diplomatsko osebje), plače in zavarovanja za okrog 3.000 uslužbencev v osrednjih vatikanskih uradih (srednja plača je okrog 1.200.000 lir na mesec), radio (okrog 15 milijard lir na leto), papeževa potovanja, vzdrževanje zgradb, muzejev, knjižnic, stroški za upravo... Istega leta je plačilna bilanca imela 35-40 milijard lir izgube.

J. Sraka

RAZNO

Smrt glavne junakinje nekega filma

Umrla je glavna junakinja filma »Moja pesem, moje sanje« grofica Marija von Trapp v starosti 82 let. Dne 25. marca se je podvrgla operaciji in ji podlegla.

Marija je bila novinka v samostanu v Salzburgu. Iz samostana so jo poslali za domačo učiteljico v družino mornariškega kapitana Jurija von Trapp. Umrla mu je žena in mu pustila sedem otrok. 20-letna Marija se je ustrašila naloge, saj je bila le preprosto hribovska dekle in sedaj pride v plemiško družino. A se je odlično znašla in otroci so jo neizmerno vzljubili, 45-letni kapitan jo po enem letu poročil. V zakonu so se rodili še trije otroci. Ob nemški okupaciji Avstrije je družina zbežala in našla zavetje v Ameriki. Marija je iz svojih otrok ustvarila odlično družinski pevski zbor. 15 let so nastopali po raznih dvoranih, tudi najbolj slovitih. Leta 1959 je nastal film o življenju te družine, Marija pa je tudi v knjigi popisala življenje svoje družine in žela velik uspeh.

Gregorčič, pesem in prihod pomladi

Na reviji Pesem mladim, ki je bila 22. marca v Kulturnem domu v Trstu in smo o njej poročali v zadnji številki, je učiteljica Leonida Gruden podala nekaj tehničnih misli, ki zaslužijo, da jih objavimo v razmišljanje, v spodbudo in kot slavospev slovenski pesmi.

Lepo je, ko se srečujemo in lahko vsaj za trenutek pozabimo na vsakdanje skrbi. Se lepše je, ko se srečujemo v imenu pesmi in glasbe. Najlepše pa je takrat, ko pojejo mladi.

Pesem je prevevala duše ljudi od nepomljivih časov. Ni le stvar naših dni. Vendar za vsako pesnijo se včeraj, danes in jutri skrivajo človeški občutki: ljubezen, trpljenje, veselje, žalost, prizadetost, zmagga. Vsi lahko sestavimo pesem, a zato še nismo pesniki, čeprav se nam naša pesem zdi najlepša.

Pesem je izpoved. Z njo pesnik pove, kar ga vznemirja, kar ga teži in čuti se olajšanega.

Pesem je manifest. Z njim pesnik opozarja, kliče ljudstvo, naj se zdravi, naj spregovori.

Pesem je oporoka. Z njo pesnik izroča svoj duhovni zaklad, na tih, nevsiljiv način človeštvu in ga bogati.

Velik je zaklad, ki nam ga je izročil pesnik Simon Gregorčič. Naša dolžnost je, da ta zaklad varujemo, se z njim bogatimo in napravimo vse, da bo njegova vrednost rasla.

Gregorčič je bil buditelj in pastir svojemu primorskemu ljudstvu. Njegove pesmi so bile jasne, preproste, melodične, blaglasne. Ljudstvo je pesmi »goriškega slavčka« bralo in razumelo. Močno so se mu priljubile in mnoge med njimi so ponarodele.

Sporočilo Gregorčičevih pesmi je še vedno živo in veljavno, kot takrat, ko so bile napisane. Svet se res spreminja, vsakovrstne iznajdbe preplavljajo svet, vendar čustva so ostala še vedno taka, kjer so od vedno bila: v človeku.

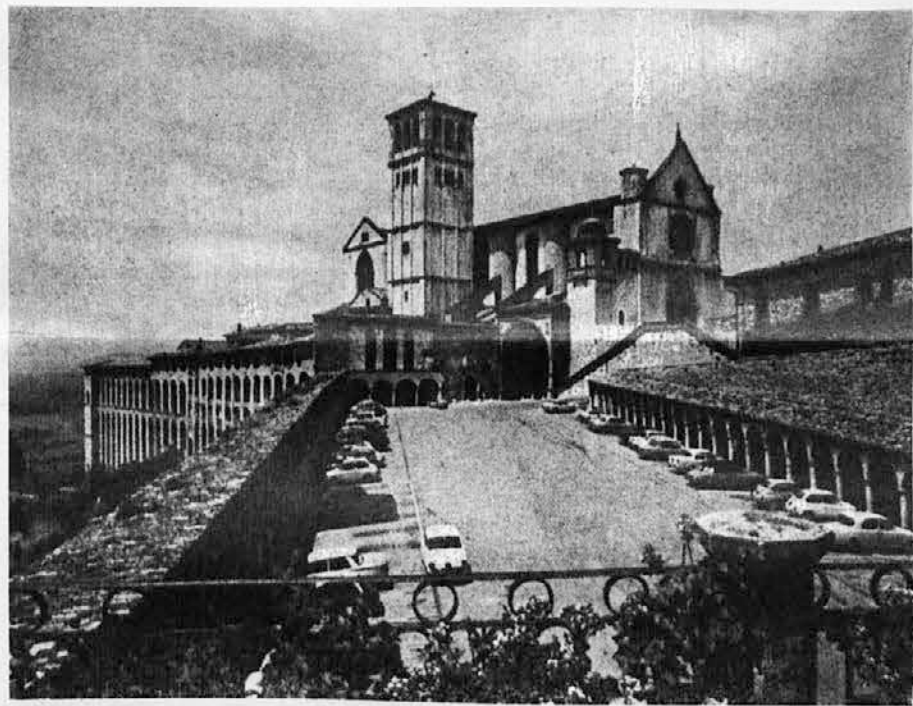
Pomlad je že prišla. Tudi ta oder bo napolnila. Prav je, da sedaj pristupnemo vsem tem mladim. S svojim nastopom nam bodo veliko povedali. Ne mislim tu le na to, kaj ali kako bodo zapeli. Mislim tu predvsem na vse tisto, kar se skriva za tem nastopom: opravljeno delo, vaje, vztrajnost, prizadevnost staršev, vaditeljev, vzgojiteljev, šole, naših društev in organizacij.

Za vsem tem pa se skriva še nekaj, kar mnogokrat gre kar mimo nas. To so odgovori, ki jih mladi naredijo. So trenutki negotovosti, ko ne vedo, za kaj naj se odločijo. Za nas so morda to nepomembne stvari, za mlade pa so gotovo velike važnosti. Prav je, da se o vsem tem z njimi pogovorimo, jih skušamo razumeti in te stvari upoštevamo. Naj naredimo to, ko pojemo? Zakaj ne, saj mnogokrat je prav pesem tista, ki nam pomaga, nas zbližuje, nas veseli.

Delam v šoli. Vsak dan sem med mladimi. Tako si pravim: so kot rešeto, ki preseje človeka. Nekaj v rešetu ostane. S tem, kar ostane, otrok dan na dan raste, stopa v življenje in gradi novi svet. Danes smo mi tu, jutri bodo oni.

Lepo bi bilo, da bi tako kot danes še naprej lahko peli, peli pesmi Gregorčiča, pesmi o življenju, bratstvu, miru.

Lepo bi bilo, ko bi tako kot danes z nasmehom na obrazu in v srcu še naprej pozdravljali nam vsem priljubljeno pomlad.

Bazilika sv. Frančiška v Assisi, tretji cilj letošnjega skupnega tržaškega romanja

»Smrt trgovskega potnika«

Od 40-letnici dramskega udejstvovanja gledališkega igralca Silvija Kobala je tržaško SG uprizorilo predstavo »Smrt trgovskega potnika« avtorja Arthurja Millerja, ki bi jo lahko imenovali tudi »Razvalina življenja«. Glavni igralec je Silvij Kobal (v vlogi V. Lomana), ki se izgublja v sanjah, da je poklic trgovskega potnika zanj veliko premalo; istočasno pa doživlja, da ga stranke ne jemljejo resno, kar ga spravlja v pretirano malodušje. Za oba sinova (atletika tipa Biff in Happy) sanja gradove v oblakih o njihovi bleščeči prihodnosti. Zgodi se pa, da eden pade pri izpitih, ker zanemarljivo študij, po malem tudi kaj izmakne in okusi zapor. Moževa zvestoba do žene Linde, čeprav jo ljubi, »da bi ji s poljubi izpil življenje«, ga ne moti, da si ne bi v drugem mestu privoščil izvenzakonske tolažbe zaradi občutka »samotek«. Hudo duševno razklanost doživi sin, ko odkrije to očetovo avanturo. Izgubljenim idealom sledijo nove zablode, iz katerih vsi sicer iščejo rešitve, vse pa ostane le pri dobrih željah.

Oče in oba sinova predstavljajo tri razviharjene duše, odsev in živa podoba prejšnjega in sedanjega življenja razrvanih družin. Polnega samozvestne domišljivosti razganja očeta bolesten občutek, ki hoče biti ustvarjal, a se hkrati pogreza v skrajnost brezizhodne nemoči in obupa. Sinova sta mu na las podobna, bijeta se z enako vihravostjo na neprijetne presoje in površnosti. Le mati, vdana in brezmejno ljubeča žena, ki je ne zlomijo neuspehi moža in sinov, se žilavo bori z dolgotrajno ohranjenimi družinami in kljub vsemu polna zaupanja, da se bo »vse obrnilo na bolje«. Čisto na svojski način pridejo za-

to na površje izredno občutene ljubeče družinske vezi otrok do staršev in obratno.

Moč dogajanja ni v bistrih ali duhovitih dialogih, niti v kakih izrednih prizorih, pač pa gledalca pretrese dramatična napetost družinskega razkroja, v doživljanju trpljenja, krivde in krivic. Drugače tudi ne more biti, kjer je preveč samozavernosti, precejevanja lastnih zmognosti ter odklon za ponujene danosti življenja.

Zadnje upanje, na katero se opira zavojeni trgovski potnik, je samomor, s katerim računa, da bo zavarovalnica izplačala ženi lepo vsoto dolarjev.

Umirjena igra stranskih vlog še bolj podčrtuje strastno zagnanost treh značajev razboljenih duš zaradi neuspehov, žalosti in jeze.

Če bi hoteli izluščiti sporočilno misel igre, bi rekli, da brez nekega »kompasa« v življenju ne gre. - F. V.

Nadškof Perko pri patriarhu Germanu

V petek 27. februarja je srbski pravoslavni patriarh German sprejel novega beograjskega nadškofa in metropolita dr. Franca Perka. V nagovoru je nadškof Perko izrazil naslednje voščilo: »Želim samo eno: da bi vaša Cerkev odrešitveno naložila, ki jo je v preteklosti uspešno vršila, učinkovito opravljala tudi danes v božjo slavo in dobrobit naroda v moči Kristusa in Svetega Duha!« V nadaljevanju je izrazil prepričanje, da popolnega edinstva med pravoslavno in katoliško Cerkvijo ne ovirajo bistvene stvari krščanstva, ampak so bolj izraz ljudstva in naših malenkosti.

tržaške novice

Spokorno bogoslužje

Kot že napovedano, bo v nedeljo 5. aprila ob 16. uri v cerkvi Novega sv. Antona v Trstu spokorno bogoslužje s priložnostjo za sv. spoved.

Vodil ga bo jezuitski pater Edmund Böhm iz Ljubljane. S petjem bo sodeloval svetoivanski cerkveni zbor. Na voljo bo več spovednikov.

Izkoristimo to lepo priložnost, ki se nam nudi!

Post mladim '87

Tudi letos je škofijska komisija za mladinsko pastoralno v Trstu sprožila vrsto pobud za tržaško mladino v postnem času. Pri tem naj pripomnimo, da je z novim statutom, ki ga je prav v teh dneh g. škof Bellomi podpisal, omenjena komisija postala le del širšega Središča za mladinsko pastoralno.

Znano je, da bo tudi letos papež praznoval na oljčno nedeljo — tokrat v Buenos Airesu — Svetovni dan mladine. Po njegovi izrecni želji se bo po vsem svetu na predvečer tega praznika zbrala mladina k skupni molitvi. Tudi naša škofija bo priča povezanosti z vesoljno Cerkvijo na skupnem bedenju 11. aprila, ko se bo v tržaški stolnici sv. Justa ob 20. uri srečala slovenska in italijanska mladina ob prisotnosti g. škofa. Bedenje se bo zaključilo z nastopom priznane skupine, ki bo prisotne obogatila z izvirno meditacijo pod naslovom »Ljubiti ljubezen«. Gre za nadčasovni dialog, ki bo s svojo vsebino podčrtal osrednjo misel bedenja.

V sklop teh pobud spada še običajni križev pot, ki ga vsako leto na veliki petek prireja SZSO - Trst. Letos bo cilj nočnega romanja cerkev na Repentabru. Udeleženci naj se zberejo ob 20. uri pri kapelici nad restavracijo Furlan, od koder bodo krenili po gozdni poti proti vrhu griča.

SKMP vabi vso slovensko mladino na Tržaškem, da se odzove tem pobudam v polnem številu.

7. skavtsko športno srečanje

V presenetljivo lepem vremenu se je v nedeljo 22. marca vršilo 7. skavtsko športno srečanje, katerega priprave so bile letos poverjene SZSO-TS. Okrog 220 skavtov s Tržaškega, Goriškega in s Koroške je dobesedno preplavilo športni center 1. maja pri Sv. Ivanu, kjer so se po začetni maši in simbolični prisegi tekmovalcev pričela tekmovanja. Panoge, v katerih so se letos skavti pomerili, so bile sledeče: moška in ženska košarka, moška in ženska odbojka, namizni tenis, šah in vlečenje vrvi, ravno tako za moške in ženske.

Vzdušje je bilo vsekakor na višku, tekmovanja so v glavnem potekala v redu. V jutranjih urah so bila na vrsti konurenčna tekmovanja, pri katerih so sodelovali skavti in skavtine iz veje izvidnikov in vodnic. Popoldne pa so se v raznih panogah pomerili izven konkurence starejši skavti in skavtine. Ta popoldanska srečanja so imela čisto poseben značaj, saj je bil njihov glavni smoter vzpostavljajanje in utrjevanje prijateljskih odnosov med Trstom, Gorico in Koroško. Prav zato niso bile ekipe ločene po pokrajinah, ampak so bile mešane.

Že ta podatek priča, da ni šlo za običajno športno tekmovanje, temveč za skavtsko športno srečanje, ki je zato bogatejši, kot je v uvodnem nagovoru poudaril predsednik SZSO Marjan Jevnikar in nadaljeval, da imamo poleg športnih ciljev vsi še skavtske cilje, ki športne zaobsegajo in presegajo. Saj poleg športnega duha odlikuje podobna srečanja tudi skavtski duh, poleg športnega obnašanja je tu še skavtski stil, poleg nasprotnika imamo pred seboj skavta in skavtino, poleg pokala imamo pred očmi znak skavtizma, ki nas združuje in predstavlja. Konkurenčni del se je zaključil s sledečimi rezultati:

Košarka: moški - 1. TS; 2. KO; 3. GO; ženske - 1. TS; 2. KO; 3. GO.

Namizni tenis: 1. KO; 2. TS; 3. GO.

Šah: 1. KO; 2. TS; 3. GO.

Odbojka: moški - 1. GO; 2. TS; 3. KO; ženske - 1. TS; 2. GO; 3. KO.

Vlečenje vrvi: moški - 1. GO; 2. KO; 3. TS; ženske: 1. KO; 2. TS in GO.

Po končnem skupnem izidu je tako tudi letos ostal prehodni pokal v rokah tržaške pokrajine. Na drugo mesto so se uvrstili Korošci, na tretje pa Goričani.

Po podelitvi nagrad in obredni Pesmi slovesa smo si vsi sodelujoči segli v roke v znak prijateljskega pozdrava, s trdno

obljubo, da se prihodnje leto spet vsi skupaj srečamo v Gorici na 8. skavtskem športnem srečanju.

Glasbeni Jastrebo

SZSO - Trst

Koledar velikonočnih duhovnih obnov. V nedeljo 5. aprila, za vejo I/V pri šolskih sestrah pri Sv. Ivanu. Začetek ob 9. uri, zaključek predviden za 15. uro.

V soboto 11. aprila za vejo V/V v Mariniem domu v ul. Risorta 3. Začetek ob 15.30, zaključek predvidoma ob 18. uri.

V sredo 15. aprila za vejo R/P v Marianišču na Opčinah z začetkom ob 18. uri.

Vse bi tudi radi spomnili na vsakoletni skavtski križev pot, ki bo tudi letos na Repentabru. Na veliki petek 17. aprila se bomo zbrali ob 20. uri pri kapelici nad restavracijo Furlan.

Gročana

Zapustil nas je dragi Branko Grahonja. 39 let bi obhajal letos v novembru, če bi ga zahrbtna bolezen ne odtrgala od ljubljene družine, od žene, dveh zlatih otročičev in od staršev.

Kako je bil priljubljen, cenjen, kako je naša župnijska in slovenska kraška skupnost globoko sočustvovala z žalujočo družino, je pokazala izjemna množica vaščanov, župljanov, kolegov Openske posojilnice in prijateljev, ki se je udeležila pogrebni obredov v cerkvi Brezmadežne na Pesku v četrtek 26. marca.

Eno leto je Branko nosil težki križ zahrbtni bolezni, največ v bolnišnici in nekaj mesecev doma. Nenadno poslabšanje ga je spet spravilo v bolnišnico, kjer je že prvi dan izdihnil.

Vsa naša župnijska skupnost izraža družini globoko sožalje. Pridružuje se tudi naš list, na katerega je družina zvesto naročena.

Bazovica

Vsako leto se Slomškov dom potruji, da počasti starše in sicer tako, da otroke pripravi, da staršem poklonijo pesem, besedo in glasbo. Letos so otroci pisali o ljubezni do staršev, o hvaležnosti, ki smo jo dolžni njim, ki se toliko trudijo za svoje otroke. Nagradili bomo najlepše spise in nekatere tudi objavili v »Pastirčku«.

Praznik staršev bo v nedeljo 5. aprila ob 18. uri v Slomškovem domu.

Nabrežina

Pomemben obisk. V ponedeljek 16. marca je obiskal sedež devinsko-nabrežinske občine generalni tajnik Evropskega urada za manj razširjene jezike v Evropski gospodarski skupnosti (EGS) Donald O'Riagain. Spremljal ga je član vodstva zveznega Odbora za jezikovne manjšine v Italiji (Confemili) Sergio Bonsta. EGS je za letošnje šolsko leto dodelila devinsko-nabrežinski občini prispevek v višini 14 milijonov lir za izvedbo triletnega poskusnega načrta za intenzivno jezikovno vzgojo otrok v občinskih vrtcih slovenskega jezika.

Načrt se izvaja po dveh tirnicah. Po eni se skuša ugotoviti vse problematične vidike poznavanja in rabe slovenskega jezika med predšolskimi otroki, po drugi po se izvaja program jezikovne vzgoje v otroških vrtcih. Vse to vrši posebna jezikovna ekipa, ki jo vodi dr. Alenka Rebula Tuta ob sodelovanju lingvistke dr. Vere Tuta Ban in vzgojnih svetovalk Stanke Čuk in Sonje Sirk. Gosta sta bila podrobno seznanjena s tem delom, ki ga je osvetlila odbornica za šolstvo Marinka Terčon

Brezigar. O'Riagian je s svoje strani dal nekatere nasvete na osnovi svojih dolgoletnih izkušenj na tem področju, obenem pa obljubil, da bo pri EGS posredoval za finansiranje izvajanja načrta tudi v prihodnjih letih.

Isti si je tudi ogledal poslopje v Sešljanu, ki ga bo v prihodnjih mesecih občina preuredila v občinski center za animacijo vseh oppoldanskih dejavnosti in kjer bo usposobljeno osebje otroke vodilo po interesnih skupinah.

Obisk se je zaključil v devinskem vrtcu, kjer je O'Riagian prisostvoval nastopu malčkov, ki so z namišljenim vlakom obiskali razne kraje v devinsko-nabrežinski občini.

Iz Slovenije

Mariborska škofija ima prvega stalnega diakona

Na praznik sv. Jožefa, 19. marca, je v župnijski cerkvi v Sevnici mariborski škof Kramberger podelil diakonsko službo upokojenemu pravniku Francu Tasiču. To je prvi stalni diakon v mariborski škofiji. S škofom je somaševalo deset dekanjskih duhovnikov.

Škof Kramberger je v mašnem nagovoru zbranemu župnijskemu občestvu pojasnil službo stalnega diakona. Ta služba pomeni duhovnikovega ali škofovega pomočnika pri bogoslužju in pri upravi. Poslanstvo, ki ga bo odslej opravljal stalni diakon Tasič, bo le nadaljevanje tiste, kar je on sicer že doslej več let delal. Vselej je sodeloval pri dušnopastirskem delu v sevniki župniji, pogosto pa tudi v medžupnijskem merilu; dolga leta je že tudi član škofijskega pastoralnega sveta ter član komisije za diakonijo. V sevniki župniji je poučeval tudi doslej katekizem ter vodil župnijsko pisarno.

Diakonskega posvečenja so se udeležili tudi Tasičevi štirje otroci s svojimi družinami. Pri maši so se vsi spomnili tudi njegove rajne žene in matere navzočih otrok.

Naselil se je v Novem mestu

Bivši beograjski nadškof Alojzij Turk se je sredi marca po več kot 50 letih vrnil v domačo ljubljansko nadškofijo in se naselil v Novem mestu v kapiteljski hiši, Trubarjeva 3.

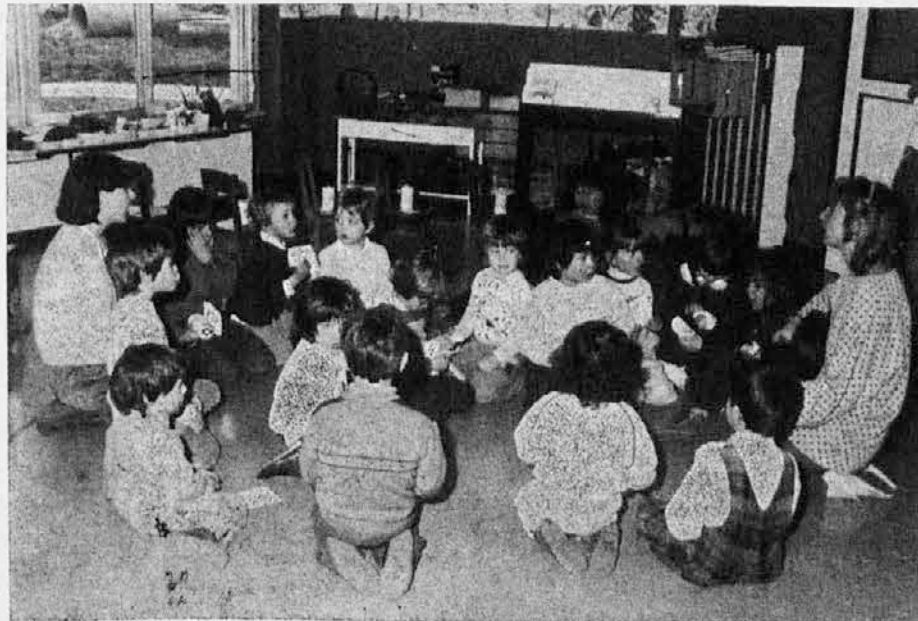
Odklonjen film

Ljudski odbor za mir je v Trentu predlagal predvajanje filma »Puščavski lev« (Il leone del deserto). Film, ki je že več let krožil po raznih državah, so predstavili na festivalu v Cannesu leta 1982. Zgodba se vrti okoli arabskega junaka Omarja Muktarja, ki se upira »italijanizaciji« Libije. Leta 1931 Omarja obesijo vpricho 20.000 oseb, med katerimi je bil tudi šestleten deček, kasnejši polkovnik Gedafi. »Puščavski lev« nima dostopa v Italijo, ker tega zadevni državni predpisi ne dovolijo. Ravnatelj srednje šole v mestu Boves (Cuneo), M. Martini, je zato predlagal dijakom 3. razreda, naj povedo svoje mnenje o filmu. Odgovori so se v glavnem strnili v naslednjih vprašanjih:

1. Zakaj se je časopisje na široko razpisalo o filmu »Poslednji tango v Parizu«, kot grob pa molči, ko bi se bilo treba izreči o »Puščavskem levu«?

2. Filmske industrije so poslale v svet na stotine filmov o grozotah nacističnega nasilja in vojne; kako da je pri nas zmanjkalo poguma, da bi slišali, kaj zunanji svet misli o nas in kako presoja dogodke iz naše še ne tako oddaljene preteklosti?

3. Po tolikih razpravah o miru bi bil čas, da se napravi obračun, čeprav boleč, tudi o deležu zgodovinske odgovornosti Italijanov glede oboroženega terorizma, s katerim se mora danes Italija spopadati.

Malčki otroškega vrtca v občini Devin-Nabrežina v spremstvu svojih vzgojiteljc

Lojze Bratuž in njegov čas

Goriška pokrajina je pripravila spominsko proslavo pod gornjim naslovom, ki bo v soboto 4. aprila ob 9.30 v pokrajinski palači na korzu Italija.

Po pozdravu predsednika goriške pokrajine prof. Silvia Cumpete bo uvodne besede spregovoril odbornik za šolstvo dr. Mirko Spacapan. Sledila bodo tri predavanja. Prof. Branko Marušič, direktor Goriškega muzeja iz Nove Gorice, bo govoril o socialnem in političnem okolju na Goriškem, don Luigi Tavano o goriški kulturi in verski avtonomiji, prof. Zorko Harej, odbornik za kulturo na tržaški pokrajini o umetnostni in človeški osebnosti Lojzeta Bratuža.

Mladina je Cerkev

Tretje letošnje teološko predavanje je imel g. Lojze Zupančič, katehet na učiteljski v Trstu, kancler na škofiji in še kaj. Zato razgledan duhovnik, ki že dolgo sledi mladini in njenim problemom, saj je bil tudi med ustanovitelji slovenskih skavtov na Tržaškem. Po tržaškem radiu je veliko predaval o družini in njeni problematiki.

V četrtek 26. marca je prišel v Gorico in govoril o mladini in Cerkv. Slo mu je za to, kako sedanja mladina gleda na Cerkev. Pri tem je imel pred očmi zlasti tržaško mladino, ki jo kot katehet najbolj pozna. Njegov prikaz je bil dokaj optimističen: mladina ni odtujena Cerkv, pač pa je do nje kritična. Zdi se ji, da je Cerkev preveč zahtevna, na drugi strani pa si želi, naj bi Cerkev pričala o osnovah krščanstva in krščanske etike. Mladina gleda bolj na to, kar kdo je, kakor pa na to, kar ima. Zdi se, da je verna, a ne cerkevna. Danes je položaj drugačen kot je bil pred 30 ali 40 leti. Zmeraj redkejši so tisti, ki se razglašajo za ateiste, vendar so bolj bogosklatelji kot verni; priznavajo neko etiko, neko moralo, ki pa ni vedno krščanska morala.

Ta četrtek, 2. aprila ob 20.30, bo predaval g. Jože Gider, nekdanji misijonar na Madagaskarju, o misijonski misli danes. Gospod Gider je namreč ta teden na Goriškem, kjer obiskuje razne šole v okviru postne akcije »Košček kruha iz ljubezni do Bogar«.

† s. Marija Pavla Breclj — notredamka

Kar nenadoma, brez slovesa v noči od petka na soboto 14. marca, je odšla po plačilo h Gospodu, ki mu je vrsto let zvesto služila v kongregaciji Ubogih šolskih sester (notredamk) s. Marija Pavla Breclj.

Dala jo je sončna Vipavska. Doma v Crničah, kjer je tedaj pastiroval sedaj že pokojni msgr. Alojzij Novak, je našla vzpodbudo v sovaščankah, ki so se oddolile za redovni poklic. Med njimi sta bili tudi njeni rodni sestre.

Kot mlado redovnico jo je vodstvo poslalo na Sardinijo. Tam je delovala kot vzgojiteljica mladih, postala predstojnica, vodila pevski zbor, Katoliško akcijo in oblikovala kandidatnje za redovno kongregacijo. Kasneje je šla v Gioia del Colle in tudi tam svoje poslanstvo vršila z isto vnemo.

Po povratku v Gorico je postala tu hišna prednica. In ko ji je potekla ta služba, je naprej oblikovala zaupane ji malčke v otroškem vrtcu vse do zadnjega diha. Z igricami na odru je navduševala mladi rod za vse lepo, dobro in plemenito. Rada je prebiralala Katoliški glas in Družino, zelo rada je tudi pohitela v Katoliški dom na razne prireditve.

V torek 17. marca je bil pogreb. Samostanska kapela v ul. sv. Klare je bila pre-

majhna za vse, ki so se hoteli od nje posloviti: šolska mladina, bivše učenke in učenci, sorodniki, 15 duhovnikov. Ob odprtem grobu je po obrednih molitvah g. Danilo Cimprich odmolil molitve zanj tudi v materinščini. In pod njegovim vodstvom so sestre slovenskega rodu (in teh ni malo!) zapele vse štiri kitice pesmi »Veš, o Marija«.

Pomemben nakup za liceje »Primož Trubar«

Goriška pokrajina bo za slovenski klasični licej v Gorici nabavila stroj za fotokopiranje v vrednosti prek 4 milijonov lir. Tako je sklenil na svoji zadnji seji ožji odbor na predlog slovenskega odbornika za šolstvo dr. M. Spacapana, ki je na seji poročal o načrtu porazdelitve prispevkov po deželnem zakonu št. 10, pogl. m), ki razpolaga z vsoto 8,5 milijonov lir. Ta zakon predvideva prispevke za pomoč pri razvoju lastne kulture slovenski manjšini in drugim jezikovnim skupinam v pokrajinskem merilu, se pravi tudi Furlanom, Bizjakom itd.

Odbornik Spacapan je predlagal, naj bi 4 milijone lir uporabili za organizacijo širše prireditve z nastopom dijakov raznih srednjih šol iz naše pokrajine, kjer bi vsaka pokrajina prikazala točke iz svojega narodnega bogastva, s primerno režijo pa bi ta predstava lahko bila pomemben doprinos k medsebojnemu spoznavanju in spoprijateljevanju med mladimi naše dežele.

Pol milijona lir naj bi prejel polifonski zbor iz Rude kot prispevek za nakup notnega materiala v furlanskem jeziku, ostalo vsoto pa kot rečeno slovenski klasični licej »P. Trubar« iz Gorice, ki aparat za fotokopiranje nujno potrebuje kot didaktično in administrativno sredstvo, saj vemo, da ob pomanjkanju ustreznih učbenikov marsikateri profesor poskrbi za svoje učne potrebe z reprodukcijami iz te ali one knjige.

Sklep pokrajinskega odbora bo sedaj morala potrditi še komisija za šolstvo in kulturo in seveda pokrajinski svet, ki bo ratificiral odlok.

Zaključek ciklusa nedeljskih koncertov

Zadnji letošnji nedeljski koncert v prireditvi kulturnega združenja R. Lipizer je bil v goriškem Avditoriju 22. marca ter v celoti posvečen skladatelju iz teh krajev Giulio Viozziju, ki je umrl pred štirimi leti.

Izvajalci so koncert pričeli s sonatami 2 in 3 za violino (Antonella Raffaelli) in klavir (Paolo Peloso). Sledila je Lipizerjeva »Fantasia su spunto« v isti izvedbi. V drugem delu je pianistka Maura Soro Peracaci predvajala Van Goghove skladbe Avtoportret, Skrjanček in Anvers, flautist Giorgio Blasco pa ob spremljavi iste še »Pet nezdod«. Koncert se je zaključil s »Šestimi lirskimi iz Dolomitov«, ki je nekaka himna gorskim krajem, ki jih je pok. Viozzi tako ljubil. Skladbe je odpela sopranistka Marija Sokolinska, spremljal pa jo je pianist Pelosa. Nastope je uvažal Ottone Tonetti, iskren prijatelj pok. Viozzija in velik ljubitelj gora. - L. Q.

Razpis 17. zamejskega festivala domače glasbe

Vršil se bo v Števerjanu 4. in 5. julija v prireditvi SKPD »F.B. Sedej« in ansambla Lojzeta Hledeta. Dve komisiji, za ocenjevanje besedil in za ocenjevanje glasbe, bosta podelili naslednje nagrade: Prva nagrada 1.000.000 lir za najboljšo izvedbo in trofejo ansambla L. Hledeta; druga nagrada 700.000 lir za najboljšo melodijo; tretja nagrada občinstvo 300.000 lir; četrta nagrada za najboljšo besedilo 200.000 lir; peta posebna nagrada za najboljši zamejski ansambel. Skladbi morata biti izvirni ter prvič izvedeni na festivalu v Števerjanu. Prijavijo se lahko najkasneje do 31. maja vsi slovenski ansambli, ki gojijo slovensko narodno glasbo in sicer na naslov: Trg Svobode 6, 34070 Števerjan - S. Floriano del Collio (Go), Italia.

Upadanje rojstev v Sloveniji

V Sloveniji že nekaj let upada število rojstev. Od skoraj 30.000 otrok, kolikor se jih je rodilo leta 1980, se je število znižalo na približno 26.200 v letu 1984. Po nekaterih neuradnih podatkih naj bi se lani v Sloveniji rodilo le še približno 23.000 otrok.

Sovodnje

Tretji občni zbor Društva prostovoljnih krvodajalcev. Bil je 27. marca v društvenem prostoru KD Skala v Gabrjah. Odprla je pevski zbor tega društva pod vodstvom A. Klančiča in zapel nekaj pesmi, nakar je predsednik društva Branko Černič pozdravil navzoče goste, med njimi župana občine Sovodnje V. Primožiča, delegacijo Rdečega križa iz Škofje Loke in predstavnike občinskega odbora RK Ajdovščina. Vsem se je zahvalil za izkazan pomoč, tistim iz Ajdovščine še posebej za organiziranje 18-urnega tečaja »Nega bolnika na domu«. Obžaloval pa je dejstvo, da darovanje krvi zadnje čase upada.

Tajnica Marinka Batič je orisala delovanje odseka v štirih letih od zadnjega občnega zbora, ki je bil v Rupih 25. marca 1983. Opozorila je, da društvo številčno sicer raste, vedno manj pa je darovanja krvi. Povedala je tudi, da si je društvo v septembru 1984 uredilo sobo, ki jo je odstopilo KD Skala. Prej so bile seje pri članu odseka Ivo Boškini v njegovi kantini. Blagajniško poročilo je podal Oskar Juren, za nadzorni odbor pa je poročal Benjamin Černič.

Pozdrave so izrekli sovodenski župan, ki je dejal, da je občinska uprava, ki ji predseduje, ponosna na človečansko dejavnost društva, nadalje predstavniki RK Škofja Loka in Ajdovščina, sekcije krvodajalcev in športnih društev na sovodenskem območju Soča, Vipava in Sovodnje.

Ernest Rojc, zastopnik RK Ajdovščina, je podelil nato priznanja udeležencem že omenjenega 18-urnega tečaja in pohvalil udeležence, ki so pokazali veliko zavzetosti. Sledila je razprava, v kateri je bilo rečeno, naj bi se skušalo zbuditi zanimanje za krvodajalstvo že v osnovni šoli. Govora je bilo tudi o sodobni bolezni Aids; v bližnji bodočnosti naj bi se ob sodelovanju RK Ajdovščina izvedlo niz predavanj. Če kdo, je krvodajalec na boljšem, saj je pod stalnim zdravnikovim nadzorstvom.

Sledile so volitve upravnega odbora, ki šteje 13 članov, nadzorstva (3 člani) in razsodišča (3 člani). Vsi so bili povabljeni nato k zakuski. Pecivo so pripravile udeležence tečaja. - R. D.

IZŠEL JE »PASTIRČEK« ŠT. 7

Čestitke

Srečnima staršema Mariu in Ornelli iz Doberdoba ob rojstvu

VERONIKE

toplo čestita »bivši stari sosed«.

Čestitkam se pridružujejo domači cerkveni pevski zbor, društvo »Hrast«, katekumu Mario predseduje, in Zveza slovenske katoliške prosvete.

Postni govori 1987

Na sporedu so na radiu Trst A vsak torek in petek ob 15.45. Ima jih p. dr. Bernardin Sušnik OFM iz Ljubljane.

Petek 3. aprila: Gospod je odkupil svojega služabnika (Iz 48,20).

Torek 7. aprila: Ne bom vsega pokončal (Iz 65,10).

Petek 10. aprila: Beseda je meso postala (Jn 1,14).

Šport

ODBOJKA

Prva div. moški. Igralci so se napotili v Fogliano, da bi igrali proti tamkajšnjemu moštvu, ki pa se ni predstavilo; zato bi morala Olympia zmagati (na papirju) s 3:0.

Prva div. ženske. V enem samem tednu so morale kar štirikrat na igrišče! V Marianu so izgubile z 1:3; zmagale so v Fosalonu s 3:0; doma so premagale Torriano iz Gradiške s 3:1 in nastopile v Fogliano proti Corridoniju.

Prvenstvo C2 moški. Sobotna tekma je bila zadnja pred domačimi navijači, ki pa niso prišli na svoj račun. Olympia Kmečka banka je izgubila proti Torriani iz Gradiške z 1:3 (13:15, 15:9, 13:15, 1:15).

Spet so manjkali nekateri ključni igralci in tako jih je imel trener na razpolago samo sedem. Vsekakor so Olympijci pokazali premalo volje do zmage. V prvih treh setih so krepko vodili do polovice seta, nato pa popuščali in grešili kot za stavo; v četrtem setu pa so se popolnoma vdali. Zelo so šepali v sprejemanju, najšibkejši pa je bilo blokiranje ter kritje lastnega bloka in lastnih tokačev. Zadnjo tekmo tega prvenstva bodo naši igrali v Villi Vicentini.

Zveza slovenske katol. prosvete - Gorica sklicuje redni letni

OBCNI ZBOR

v ponedeljek 6. aprila ob 20.30 v mali dvorani Katoliškega doma v Gorici.

OBVESTILA

»ZIVLJENJE MISIJONSKE CERKVE«. Tej številki je pridana priloga z gornjim naslovom. Natisnili smo jo v 800 izvodih več, da jo gg. dušni pastirji še posebej razdelijo med svoje vernike. Na voljo je na upravi našega lista.

ACM - Trst vabi k maši za edinstvo, ki bo 6. aprila ob 17.30 v Marijinem domu v ul. Risorta 3. Sledi razgovor ob diapozitivih.

Letošnja podelitev nagrade Sklada Dušana Cerneta bo v Peterlinovi dvorani v Trstu, ul. Donizetti 3 v ponedeljek 6. aprila ob 20.30. Nagrada bo podeljena Zvezi slov. katol. prosvete iz Gorice.

DAROVI

Za Katoliški glas: Olga Lipičar 18.000; druž. Bratuž v spomin pok. g. Mirka Rijavca 50.000 lir.

Za katoliški tisk: Vinko Levstik, Gorica 100.000 lir.

V spomin g. Mirka Rijavca: Ida Košuta, Gorica za katoliški tisk 25.000 in za misijone 25.000; družina Darko Gorian za cerkev sv. Ivana v Gorici 30.000 lir.

Za novi društveni prostor pevskega zbora Rupa-Peč: N. N., Rupa 100.000 lir.

V spomin s. Ladislave Piščanc: Pavla Rijavec, Cleveland (ZDA) za Katoliški glas 30 USA dol.

Viktorija Kosmač: za misijone 100.000 in za Katoliški glas 10.000 lir.

Namesto cvetja na grob Virginije Perlich Radanich: Imelda Decleva za cerkev sv. Ivana v Trstu 15.000 in za svetoivanski Marijin dom 15.000 lir.

Za Marijin dom pri Sv. Ivanu v Trstu: Viktorija Kosmač 50.000; Marčela Pahor 25.000; Vera Adam 10.000; Adrijana Krapež 20.000; Adrijano Sola 50.000; N. N. 100.000; N. N. 5.000; nedeljska družba 50.000; Gracijela Glavina 22.000; Livija Kocijančič 15.000; Lojzka Sosič 25.000; Gracija Gerdol v spomin Giorgine Cusina 20.000; Meri C. B. v spomin na sestre in brate 50.000; družina Seražin v spomin Marije Breclj 12.000; Angela Mijač v spomin Ivana Obersnela 50.000; Sander in Nadja Zernal v spomin tete Marije 25.000; Mirjana Parovel namesto cvetja na grob tete Rože Pertot 50.000 lir.

Za Marijin dom v Rojanu: K. B., Trst 100.000 lir.

Za obnovitev cerkve na Opčinah: Stefani Ziberna-Danev 10.000; Maria Gambarelli 10.000; Anica Danev 25.500; Jelka Tavčar 4.000; razni 105.000; Danica Dolenc ob krstu vnuka Matija v spomin na žrtve nesreče 50.000; cerkveni zbor Opčine za popravilo orgel 54.100 lir.

Za kapelo sv. Leopolda pri Domju: Mery Tul, Krmenka za novi oltar 20.000; Rozina Jerman, Pulje v isti namen 10.000; N. N., Trst 20.000; V. T., Trst 10.000; Marija Trovato, Pulje v spomin pok. hčerke Erminije 10.000 lir.

Za misijone: sestrična Ema ob smrti Mirka Rijavca 50.000; Marija Malnig 100.000 lir.

Za misijon p. V. Kosa: Tončka Sosič 20.000; Ada Zecchini-Skabar ob življenjskem jubileju 20.000; Francka Persič 10.000 lir.

Vsem podpornikom našega lista Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

Vaš Hotel

34170 GORIZIA - GORICA (ITALY) - CORSO ITALIA, 63

TELEF. (0481) 82166 / 7 / 8 - TELEX 461154 PAL GO I

Spored od 5. do 11. aprila 1987

Nedelja: 8.30 Kmetijski tednik. 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 9.45 Pregled slov. tiska v Italiji. 10.15 Mladinski oder: »V podzemskem svetu«. 11.45 Vera in naš čas. 12.00 Nediški zvon. 14.10 Radijski kviz o P. Trubarju. 14.45 Sportni in glasbeni popoldan z Ivanom Peterlinom in gostom. 16.30 Športne novice. 17.30 Prenosi z naših prireditev in telefonski razgovori ter nagradno tekmovanje s poslušalci.

Ponedeljek: 8.10 Pričevanja o TIGR-u. 9.00 Radijski kviz o P. Trubarju. 10.10 Koncertni in operni spored. 11.30 Poljudno čtivo; Stane Zagar. 13.20 Deželni zbori na reviji Primorska poje. 14.10 Otroški kotiček. 16.00 Osebnost. 17.00 Kulturna kronika. Godalni kvartet Glasbene matice. 18.00 Kmetijski tednik.

Torek: 8.10 Nediški zvon. 10.10 Koncertni in operni spored. 11.30 Poljudno čtivo; prehrana in zdravje. 14.10 Povejmo v živo. 15.00 Mladi mladim. 15.45 Postni govor. 16.00 V znamenju Rdečega križa. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Godalni kvartet Glasbene matice. 18.00 Janez Povše: »Adijo, izbrala te je!«

Sreda: 8.10 V objemu gora. 10.10 Koncertni in operni spored. 11.30 O razvoju filma v Sloveniji; opoldanska rubrika. 13.20 Deželni zbori na reviji Primorska poje. 14.10 Gospodarska problematika. 16.00 Od Milj do Devina. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Sopranistka Vanda Gerlovič. 18.00 Kulturni odmevi.

Četrtek: 8.10 Od Milj do Devina. 10.10 Koncertni in operni spored. 11.30 Naš jezik; film, kultura, realnost. 14.10 Otrok in šola. 16.00 Na goriškem valu. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Primorska poje. 18.00 Spomini Alojza Zidarja.

Petek: 8.10 Na goriškem valu. 10.10 Koncertni in operni spored. 11.30 Hiša in vrt; od Mont Blanca do free climba. 13.20 Zbovska glasba. 14.10 Naš jezik. 14.20 Ne prezirimo. 15.00 V svetu filma. 15.45 Postni govor. 16.00 Osebnost. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Radijski kviz o P. Trubarju - neposreden prenos finalnega tekmovanja iz koprškega gledališča.

Sobota: 8.10 Kulturni dogodki. 10.10 Koncert v baziliki sv. Silvestra v Trstu. 11.30 Bio-vrt; oddaja iz Kanalske doline. 14.10 Otroški kotiček. 14.30 Klepet ob glasbi. 16.00 Kaj je drugačnega v telesni kulturi. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Mladi izvajalci. 18.00 Radijski kviz o P. Trubarju - neposreden prenos finalnega tekmovanja iz koprškega gledališča.

DAROVI

Za popravilo cerkve v Ricmanjih: Zora Valentič vd. Stilogaj, Gorica v spomin na pok. starše 50.000; družina Jakomin, Krmenka 100.000; Marija Petaros, Boršt 20.000; Marčela Vatovec, Ricmanje 20.000; druž. Delak, Ricmanje 50.000; Valerija Mohorovičič, Ricmanje v spomin pok. Pepce Racman 10.000; Albina Berdon, Ricmanje 20.000; Aleksija Semenič, Ricmanje 50.000; Olga Demark, Ricmanje 10.000; N. N., Domjo v zahvalo sv. Jožefu v rešitvi družinske zadeve 15.000 lir.

Za obnovitev cerkve na Ferlugih: Viktorija Maver v čast Matere božje 50.000 lir.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski oglasi in smrtnice 500 lir, k temu dodati 18 % davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

Življenje misijonske Cerkve

Priloga »Katoliškega glasa« št. 14 - 2. aprila 1987

Misli goriškega nadškofa

Po veselih misijonskih dneh, ki smo jih skupno doživljali proti koncu lanskega leta s posvetitvijo nove cerkve v Nimbò, pojdemo spet v letu Gospodovem 1987 na skupno pot in podprimo letošnjo misijonsko postno akcijo.

Pojmovanje dela za misijone je bilo v zgodovini Cerkve zelo različno. Iz misijonov v katakombah, za kate-re sta bila značilna molitev in žrtev, se je po Konstantinovem miru prešlo v krščansko družbo, ki je trajala vse do odkritja Novega sveta. V srednjem veku je prvi poudaril misijonsko razsežnost Cerkve sv. Frančišek Asiški, ki je poslal svoje brate med mohamedanske Saracene. Začela se je misijonska dejavnost in z njo razlikovanje med krščanskimi in nekrščanskimi deželami. Danes tega ni več, saj so tudi dežele, nekdanje krščanske, razkristjanjene in so postale misijonske pokrajine.

Ob tem dejstvu je Cerkev po 2. vatikanskem zboru začela poudarjati, da se mora

vsak kristjan čutiti za misijonarja in posredovalca evangelija. Ker pa ta zavest še ni dovolj razvita, smo priče razvodenemu krščanstvu.

V naši nadškofiji se je zadnjih dvajset let ta zavest postopno razvila, kar je prineslo blagoslov misijonskim deželam, okrepilo pa tudi naše župnijsko in škofijsko občestvo. Zavedeli smo se svoje misijonske istovetnosti, prejete s krstom, kar nas je nagnilo, da smo v sebi odkrili tudi zavestost za dežele Tretjega sveta.

V letošnji misijonski postni akciji naj bi si torej utrdili smisel za občestvo in misijonsko poslanstvo. S tem bomo Kristusovo odrešenje posredovali bratom in sestrām, kjerkoli že na svetu živijo. Zahvaljujem se našim dragim misijonarjem, sestrām, prostovoljcem in vsem, ki aktivno delujejo v misijonih, obenem pa si želim, da bi v tem postnem času vsak kristjan odkril svoje poslanstvo, ki ima osnovo v krstu, potrditev pa v birmi.

Antonio Vitale, nadškof

Nadškof p. Bommarco med misijonarji goriške nadškofije, ko je obiskal pred dvema leti Slonokoščeno obalo. Na levi od njega je Franco Dario, na desni Maffeo Zambonardi in Flavio Scarpin

Svojska misijonska dejavnost na Tržaškem

Po koncilu in v soglasju z encikliko Pavla VI. Fidei donum se je v vseh škofijah poživila zavest, da smo vsi poklicani k evangelizaciji nekrščanskih ljudstev. Tudi v tržaški Cerkvi je ta zavest že rodila sadove. Predvsem gre za škofijski Misijonski center, ki vsklaja misijonske pobude ter veže tržaško Cerkev s škofijami Treh Benečij in z vsemi ostalimi škofijami v Italiji. Posebej organizira obhajanje misijonske nedelje v mesecu oktobru.

Poleg škofijskega Misijonskega centra je še Misijonski urad za sodelovanje s Cerkvami. Gre za ustanovo, ki naj direktno vodi sodelovanje s Cerkvami v Tretjem svetu in skrbi za njih potrebe pri evangelizaciji in pri človeškem napredku. Tako je tržaška škofija prevzela celotno skrb za župnijo Iriamurai v Keniji. Skrbi za zadostno število duhovnikov, sester, laičnih pomočnikov; za njih vzdrževanje in za gradnjo potrebnih prostorov za božjo liturgijo kot za misijonske delavce. Toda na skrb ima tudi socialno rast domačega prebivalstva, tako z napeljavo vode in napredek kmetijstva, za zdravstveno nego, za vzgojo mladine, za osvoboditev afriške žene.

Za kritje stroškov teh dejavnosti se prireja postna akcija pod geslom »Košček kruha iz ljubezni do Boga«.

Od leta 1969, ko se je začelo to sodelovanje v Keniji, je tržaška škofija poslala tja že šest duhovnikov; trije so

se vrnili za običajno zamenjavo, trije so še vedno tam na delu.

Znano je tudi, da nekatere župnije gojijo stike s posameznimi misijonarji, ker so z njimi čustveno ali drugače povezane. Pošiljajo jim darove v denarju in blagu, z njimi si tudi dopisujejo. Vendar je to težko kontrolirati in voditi statistiko tudi zato, ker se marsikaj naredi, da desnica ne ve, kaj dela levica.

Med Slovenci župnija Sv. Križ posebej skrbi za misijonarja Ivana Stanto, Marijina družba v ul. Risorta za s. A. Miklavčič, drugi za p. V. Kosa na Japonskem, zlasti verniki z Opčin.

22. oktobra 1985 je v oglejski baziliki prejel iz rok goriškega nadškofa misijonski križ Franco Dario, ki se je v Kossou pridružil Flaviju Scarpinu, že dolgoletnemu misijonarju v državi Slonokoščena obala

Obračun postne nabirke v letu 1986

DOHODKI

Dekanat Oglej	11.425.930
Dekanat Červinjan	11.102.755
Dekanat Krmin	16.827.855
Dekanat Devin	6.353.000
Dekanat Gorica	42.952.045
Dekanat Gradišče	11.040.420
Dekanat Tržič	18.227.250
Dekanat Ronke	13.720.755
Dekanat Visco	17.778.000
Dekanat Štandrevž	10.079.400
SKUPAJ	159.507.440
Sole	19.929.575
Ustanove, zavodi, razne skupine	141.683.575
Papir in cunje	10.097.070
Mašne intencije	9.454.000
Razni darovi	91.372.329

SKUPAJ 432.044.329

V primerjavi z letom 1985 je bilo nabranih 27.351.320 lir več (+ 6,75 odstotkov), na osebo pa 2.274 lir (+ 145).

IZDATKI

Primanjkljaj 31.12.1985	69.089.026
Podpora misijonom v Nimbò in Kossou	129.181.250

Gradnja nove cerkve

v Nimbò	121.040.050
Škofijskim misijonarjem po svetu	68.550.000
Za misijone v Burkina Faso in gobavce	20.820.430
Za druge misijonarje	15.929.235
Škofija Pordenone, prispevek Treh Benečij	2.000.000
Prostovoljcem za Tretji svet	35.000.000
Pisarniški in poslovni stroški	33.392.720
Stroški za izvedbo misij. postne akcije	22.106.474

SKUPAJ 512.209.185

PRIMANJKLJAJ 80.164.886

■ Izobraženci v Afriki trumoma zapuščajo svoje države, ker si od drugih celin pričakujejo večje plače. Razočarani so zaradi tega tudi misijonarji. Z velikimi napori pomagajo mladini, da se izšola in pride do akademskih diplom, ko pa bi jih ljudstvo in Cerkev potrebovala, se odselijo drugam.

Gorica je zgradila cerkev v Afriki

Prihodnje leto meseca februarja bo 20 let, odkar je bil v Gorici apostol gobavcev Raoul Follereau. Komaj leto prej je nastopil službo goriškega nadškofa msgr. Peter Cocolin, njegov tajnik pa je bil mladi don Giuseppe Baldas. Obisk Raoula Follereaua pomeni začetek organiziranega dela za misijone v goriški škofiji, saj je njegov obisk navdušil vse za pomoč gobavcem v Afriki in sicer v Slonokoščeni obali.

Temu delu so se pridružili tudi slovenski verniki, saj je R. Follereau z nadškofom Cocolinom obiskal tudi Katoliški dom in tam govoril našim ljudem. Marsikdo se še spominja, kako smo takrat začeli zbirati papir in staro železo za pomoč misijonom. Akcija se je kasneje ohranila do danes, čeprav z manjšim zagonom, zadnja leta tudi zaradi tega, ker je padla cena staremu papirju. Vendar pri tem ne gre toliko za iztržek od papirja, kolikor za celoletno zavzetost za misijonsko misel ob zbiranju papirja in cunj.

ZAČETKI

Ta zavzetost za gobavce je bila evangeljsko seme, ki je obrodilo res bogate sadove, najbolj viden sad pa je nova cerkev v Nimbò. Ta cerkev je viden sad, ki je zrastel iz tisoč in tisoč nevidnih žrtev, molitev, darov goriških vernikov, misijonarjev, misijonskih sester, laičnih misijonskih pomočnikov.

Kmalu so namreč odšli v Slonokoščeno obalo prvi goriški misijonarji, škofijski duhovniki in duhovniki ustanove PIME, prve redovnice in tudi prvi laiki. Najprej v naselje gobavcev Manikrò, nato na misijonsko postojanko v Kossou. Ta je rastla, z njo je rasel misijonski pogum. Naša škofija se je zavezala še za novo misijonsko postojanko v Nimbò, predmestju mesta Bouakè.

Začetki so bili skromni, saj so

Množica domačih kristjanov pred novo cerkvijo v Nimbòju na dan posvetitve 30. novembra 1986

morali maševati celo pod drevesi. Toda poguma je bilo veliko tako v Nimbò kot v goriški škofiji in v njenem Misijonskem centru, ki tako zgledno dela pod vodstvom g. Baldasa. Omislili so si novo cerkev, ki naj bo dovolj velika ne samo za sedanje potrebe ondornih vernikov, temveč tudi za bližnjo prihodnost, ker gre za mlado cerkveno občestvo, ki raste in obeta še bogatih sadov.

Pri delu za novo cerkev so se združili misijonarji v Nimbò p. Gennaro Cardarelli, don Michele Stevanato, predlanski goriški novomašnik, ki je takoj po novi maši odšel v misijone; domačini, združeni v župnijskem svetu, sestre in laični misijonar Giuseppe Burgnich. Saj brez opore in pomoči na kraju samem bi delo ne moglo steči in zlasti bi nove cerkve ne občutili kot svoje. Seveda je morala priti glavna pomoč iz Gorice in sicer finančna pa tudi moralna.

G. Baldas je že tri leta na srečanjih škofijskih misijonskih delavcev ponovno govoril in razlagal, kaj se namerava zgraditi v Nimbòju. Pred-

ložil je načrte in sam večkrat potoval v Slonokoščeno obalo, da vidi in kontrolira napredek dela. Načrte je izdelal inž. Frans van Beers, gradbena dela pa je prevzelo podjetje Sibogec. Svoj pristanek in moralno pomoč je dal tudi domači škof Yao.

V treh letih je bila cerkev nared; dokončana so bila vsa gradbena dela in cerkev je bila tudi znotraj opremljena z oltarji, okni in klopmi. Cerkev je velika, vanjo gre lahko 1.500 ljudi, zamišljena je za afriško klimo z velikimi okni, zračna, prostorna. Pa še nekaj: stroški so znašali 300 milijonov lir. Pri nas bi zgradili za ta denar kako večjo hišo. Domačini so pač opravili veliko dela sami in delovna sila tam ni tako draga kot v Evropi.

V treh letih se je potrební denar zbral pri vsakoletnih postnih nabirkah. Pri teh so tudi naši slovenski verniki sodelovali in se pokazali zelo radodarne kot pričajo tudi številke postnih nabirk. Kljub tem izrednim izdatkom je goriški Misijonski center redno podpiral ostale goriške misijonarje in druge pobude v misijonih, kot je Kossou, gobavsko naselje v Manikrò in Dimbokrò, kmetijski center v Brobò itd. Pomoč so dobili tudi nekateri slovenski misijonarji iz sedanje in bivše goriške škofije.

POSVETITEV NOVE CERKVE

Slovesna posvetitev nove cerkve v Nimbòju je bila lani, v nedeljo 30. novembra. Na to svečanost so odšli iz Gorice nadškof Bommarco, g. Baldas, msgr. Maffeo Zambonardi, ki je eno leto prebil v Nimbòju, župan dr. Scarano. V duhu je bil navzoč nadškof Peter Cocolin, saj so cerkev posvetili v čast apostolu Petru njemu v spomin. Od krajevnih zastopnikov so se posvetitve udeležili domači škof Yao, arhitekt F. van Beers, žena predsednika republike madame Thérèse Boigny, župan mesta Bouakè, sosednji škof

Korhogo, nekaj ministrov, italijanski konzul Bottari in še drugi odličniki. Cerkev je posvetil domači škof Yao ob asistenci msgr. Bommarca in škofa Korhoga.

Posvetitev nove cerkve je bil praznik za vse, zlasti še za domače ljudstvo. Prišli so kristjani in tudi ne-kristjani. Že na predvečer so dajali duška svojemu veselju s plesi in bobni ter drugimi glasbili. Naslednji dan so napolnili cerkev in prostor okoli nje. Peli so, bobnali, plesali, kot je običaj med afriškimi črnici. Njih veselje je bilo upravičeno, saj so dobili hišo božjo, ki bo njihovo zbirališče nedeljo za nedeljo, da bodo častili Kristusa in se utrjevali v veri.

Ko g. Baldas piše o tem podvigu goriške nadškofije v Nimbòju, pravi: »Ni bilo nikakih izrednih posegov, nikakih bogatih mecenov, bili so le vsakdanji, vendar izredni prispevki naših ljudi. Tristo milijonov lir za slično delo ne pade z neba, temveč so sad tisočev in tisočev dejanj ljubezni, vere in vzajemnosti. Dosegli smo velik cilj in sicer, da smo postavili vidno znamenje evangelizacije.«

Naj bi nova cerkev v Nimbòju služila za duhovno rast in za človeški napredek tamkajšnjega ljudstva.

■ V Afriki je 520 milijonov prebivalcev, od tega 66 milijonov katolčanov. Na duhovnika pride 3.796 vernikov. Bogoslovcev je 8.270, a njihov porast je manjši kot vernikov. Tako bo kljub lepemu številu duhovniškega naraščanja prišlo vedno več vernikov na enega duhovnika.

■ Ni dvoma, da je za razvoj krščanstva v Južni Afriki največja ovira, ker je vlada belcev krščanska (večinoma pripadajo holandski reformirani Cerkvi), pa zapostavlja črnice domačine na vseh področjih. Posebno nekrščanski črnici so čustveno in miselno povezali dva pojma: rasno razlikovanje (apartheid) in krščanstvo. Tega se dobro zavedajo tudi katoliški škofje, zato zelo pogumno nastopajo ter zahtevajo svobodo in priznanje človekovih pravic za vse.

Začetki misijonske »aventure« goriške nadškofije: pok. goriški nadškof (na desni, ob njem njegov tajnik G. Baldas) Peter Cocolin pozdravlja apostola gobavcev R. Follereauja. Smo v januarju leta 1968

Lačni misijonar Giuseppe Burgnich, veteran med goriškimi misijonarji v Slonokoščeni obali

Smrt najstarejše slovenske misijonarke

Po duhovnih vajah leta 1985: na skrajni desni ob pridigarju nad 90-letna m. Ksaverija Pirc, na skrajni levi v belem (ki čepi) m. Frančiška Novak

Kot je poročal Katoliški glas in tudi drugi časopisi, je v Bangkoku, glavnem mestu Tajske, umrla m. Ksaverija Pirc. Bila je najstarejša slovenska misijonarka, stara 92 let. V Ljubljani je stopila k uršulinkam in si že kot novinka želela iti v misijone. Predstojniki so njeni želji ugodili in jo poslali na Tajsko oz. Siam, kot se je dežela prej imenovala. O svojem misijonskem poklicu je sama takole izpričala v reviji »Katoliški misijoni«:

V začetku tega stoletja so imele uršulinke misijonske postaje samo na Alaski, prav blizu Severnega tečaja. Prosila sem za tja..., a poslali so me na Tajsko, kar blizu ekvatorja, da pričnemo novo uršulinsko postojanko.

Štiri smo bile, ki smo zaorale v misijonsko zemljo drage Tajske (med temi dve Slovenki, m. Ksaverija Pirc in m. Vurnik). A Tajska nas ni prosila krščanskega nauka, prosila je le šole. Teh je bilo mnogo premalo. Z vso uršulinsko vnetostjo smo z njimi pričele. Najprej v kitajskem delu Bangkoka, v župniji Rožnovenske Kraljice. Takoj so bili vsi prostori prenapolnjeni.

Iskale smo primeren prostor in ga našle ob robu mesta, ki tedaj še ni bilo vlemesto. Zavod Mater Dei je zrastel tam. Uršulinke misijonarke so prihajale od vseh strani, iz Evrope, Amerike, Avstralije. Zavod je zaslovel in bil takoj prenapolnjen.

Kako se je radovalo naše srce, ko smo gledale te dolge vrste deklic, mnoge iz najvišjih slojev, ki jih je nebeška Mati pripeljala k nam.

Smele smo jih in jih še smemo vzgajati po krščanskih načelih in jim oznanjati blagovest. Seveda, krstov je bilo vsa leta malo. Tajska je trdnjava budizma. Naš trud in naše veselje pa je bilo in je še v tem, da nobena deklica ne zapusti

naših šol, ne da bi spoznala Gospoda Jezusa.

Leta 1924, ko smo uršulinke prišle na Tajsko, je ta štela 12 milijonov prebivalcev. Danes jih ima 56 milijonov. Kljub trdemu delu misijonarjev in domačih duhovnikov je katoličanov manj kot pol odstotka. Prirastek je večinoma po katoliških šolah, ki so še vedno zelo iskane. Država pa ima tudi sama vedno več dobro organiziranih in tehnično bogato opremljenih šol.

Naš smoter in naše teženje pa sta v tem, da bi bilo življenje Vstalega v nas tako vidno, da bi naš stik z ljudmi napravil njih življenje drugačno, življenje po veri.

Tako m. Ksaverija o sami sebi in o uršulinkah na Tajskem. Poleg šole se je ukvarjala s poukom klavirja in z risanjem, ker je bila izkušena v risanju in slikanju. Njene risbe in slike krasijo zavod Mater Dei pa tudi marsikako drugo hišo v Bangkoku in tudi v Južni Ameriki, kamor je rada pošiljala svoje slike za dobrotke ob misijonski tomboli. Sedaj po njeni smrti je na Tajskem ostala še njena sestra m. Frančiška Novak.

Msgr. Maffeo Zambonardi, kancler goriške nadškofije je pri 70 letih šel za misijonarja v Nimbò in dal tako vzgled mladim, da so se odločili za služenje misijonski Cerkvi

Kaj dela misijonar

Iz pisma p. Radka Rudeža, ki smo ga prejeli v februarju, izpisujemo nekaj podatkov:

Vikendice (obiski) na terenu so trde, toda znosne. Tokrat sem ostal na terenu deset dni, sedem v Mukulaikwi in tri v Nampundwe (gre za dve podružnici). Morali bi se pripraviti na birmo, zato sem se hotel поблиže spoznati z ljudmi in z delom njihovih dveh katehistov. Zraven tega sem v Mukulaikwi moral dokončno urediti še razne stvari v kapelici ter v hiši moji in katehistovi. Tu imamo prijetno stanovanje s tekočo vodo in WC ter varno garažo. V Nampundwe tega ni, WC je celo napolnjen javen.

V Mukulaikwi smo se v četrtek (zadnji v januarju) poslovili od Božiča pri družini z 10 otroki, kjer smo se naučili 20 božičnih pesmic. To pomeni, da se naših pesmi z lahkoto učijo. Pred rožnim vencem smo jih zapeli sedem, pet med desetkami brez vsakih knjig. Če se je meni zataknilo, so sami nadaljevali in se mi seveda smejali. Mala Veronika ima le tri leta, a da si jo videl, kako navdušeno je pela! Pogledal sem mamico, ki pričakuje enajstega otroka. Kar na jok ji je šlo ob pogledu na malo Veroniko. Petletna Mudia pa je zapela svoj solo: Moj rodni kraj je Betlehem.

Pa tudi v Nampundwe gre kar

lepo. Imam mladega katehista Filipa, ki se bo poročil za Veliko noč z malo mamico, ki utegne biti še boljša kot on. On lepo dela, res lepo. Določili so nam meje zemljišča ob cerkvi. Posaditi bo treba kaka drevesa. Pridni Filip jih je posadil nad 200, pred dvema letoma sem jih jaz posadil 50 in dajejo že prijetno senco. Tudi to je potrebno.

V soboto (31. jan.) sem se podal 16 km daleč v Sibuyunji, kjer je katehist pripravil 16 oseb na krst. Izpraševanje, zapisovanje, maša, pridiga je vzelo tri ure in pol. Popoldne sem s katehistom obiskal pet krščanskih skupin v Nampundwe, ki jih je on organiziral. Zbirajo se samo odrasle osebe; v štirih od petih sekcij prevladujejo moški. Toda gre za kristjane, ki še ne znajo molitev, še ne znajo katekizma. Zato najprej molitev in katekizem. Pa smo začeli z rožnim vencem, s petjem. Začel sem sam, potem so sami nadaljevali. Naslednji dan v nedeljo je bila pridiga dvakrat daljša. Bila je komentar k obiskom prejšnjega dne. Pri maši pa pojemo in molimo v treh jezikih (bemba, tonga, nyanya).

Pa še nekaj. Imeli smo srečanje okoliških župnikov. Najbližji je 95 km daleč, njegov sosed ima še 55 več; eden je prevozil celo 188 km. In vendar je lepo, da se srečamo, saj imamo toliko skupnega...

Misijonar z Madagaskarja na obisku v Gorici

Lani v postu je obiskal naše šole in župnije g. Klemen Štolcer, škofijski duhovnik in misijonar na Madagaskarju. Prišel je domov na kratek dopust zaradi težke mamine bolezni. Po Veliki noči lani se je pa vrnil na svoje misijonsko področje na Madagaskarju. Od tam je za »Katoliške misijone« napisal poročilo, ki je prav zanimivo. Takole pravi med drugim:

Delam na področju, kjer smo prej bili štirje, zdaj pa samevam sam, saj me je zapustil tudi laični sodelavec Janko Erjavec; področje je pa največje v škofiji in povsod moram peš.

Otroški vrtec, ki ga je zgradil Janko Erjavec, že služi svojemu namenu. Res lepo dediščino je zapustil mladi argentinski Slovenec malgaškim otrokom. Hvala Bogu, da je prišla tudi pomoč. »Prileteli« so Jože Letonja, pa Kerin, dve dekleti in nazadnje še Lojze Letonja. Jože je takoj zgrabil za delo in zaradi svojih mnogostranskih ali kar vsestranskih praktičnih veščin, ki jih obvlada, je bolj iskan kot škof. Kar pulimo se zanj. Jože v svoji širokosti dela celo ob prostih sobo-

tah in jih tako žrtvuje za »nerazvite«.

V Ranomeni so nas dolgo zabavali roparji. Obstreljene domačine, ki so branili svojo živino, sem še sam moral pomagati prevažati v Vangaindrano. Naši vrtili domačini so po nekaj mesecih končno le uspeli zaklati enega od poglavarjev roparskih drhali in od takrat je lumpom padlo srce v hlače; tako je trenutno mir. (Mafija očitno ni samo na Siciliji.)

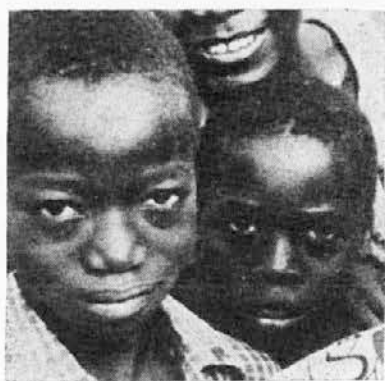
Ranomenski kristjani so mi pokradli dobršen del desk. Lumparija na katoliški podlagi. Vera peša! Pardon, to ve le Bog, baje niti on ne, če mu v Rimu ne postrežejo s statistiko...

Dobra volja ne zapusti misijonarjev. V letošnjem postu se spomnimo g. Štolcerja in drugih misijonarjev, ki so nas ob raznih priložnostih že obiskali.

**BREZBRIZNOST ZA
STISKO BLIŽNJEGA
JE ZNAK LASTNE
SEBIČNOSTI**

S Puhanovega misijona

Velikonočne praznike si na Madagaskarju še prav iz srca voščimo, saj je to čas, ko smo tudi odrešeni ciklonov in povodnji. Podnebje postaja bolj usmiljeno, raznih epidemij je manj. No, eno sem še srečal na podružnici prejšnje nedelje. Tam je gripa v dveh tednih pobrala 17 otrok. Skoraj v vsaki hiši so imeli koga na ležišču. V nekaj minutah so pobrali vsa zdravila, ki jih imam vedno nekaj s seboj, ko grem na pot. V vasi sicer imajo bolničarja, a zdravil že celo leto nič. Vzpodbujam jih, da spet začno uporabljati zdravilna zelišča, kot so jih nekoč njihovi predniki. V ta namen sem jim prinesel več knjig, ki opisujejo zelišča in bolezni, ki jih zdravijo. Pred leti, ko je bilo še mogoče dobiti kaj zdravih belcev, so se nanje navadili in opustili zdravljenje z zelišči. Danes, ko je zdravila vedno težje dobiti, si pa ne morejo pomagati.

SKUPNI NASTOP S PROTESTANTSKIM PASTORJEM

Pred veliko nočjo sva skupaj s protestantskim pastorjem sestavila dve »odprti pismi«, ki sva eno naslovila na vse vaše poglavarje, katerih je kakih 50, drugo pa na državne oblastnike tega kraja. Povebala sva jih, da bi skupaj razmislili in poiskali rešitve nekaterim razvadam, ki kvarijo vaško življenje.

Spregovorila sva o narodnih običajih, ki se jih na zunaj zelo držijo, a mladina ne pozna več njihove vsebine in smisla, pa potem zavrača vse, tudi tisto, kar je v navadah dobro, kar so narodne vrednote. Opozorila sva na pretirano zapravljanje ob raznih običajih (pogreb, spomin pokojnih, obreza...), ki vodi v obubožanje. Kako ohraniti stare običaje oziroma, kar je v njih dobrega, kako jih posodobiti ali celo pokristjaniti...

Med ljudmi je veliko nezakon-skih otrok. Včasih, ko je bilo klan-sko življenje še zelo močno, to ni bil poseben problem za vas, saj je bil tudi nezakonski otrok last celega klana. Vedno težje življenje pa je zelo zrahljalo klan-sko povezanost, zato morajo skoraj vedno le matere skrbeti za nezakon-skega otroka. Posledica je, da kajpada ne zmorejo nositi še bremena vzgoje. Kaj storiti, da bo vsak oče sprejel,

priznal otroka za svojega? Kako pomagati mladim k odgovornemu starševstvu?

In mamila?! Kako preprečiti, da ne bodo povsem uničila naše mladine in potomstva? Kako stopiti na prste tistim brezvestnežem, ki prinašajo mamila in jih prodajajo in se s tem bogatijo?

Potem: Obstoji vaški zakon, po katerem mora vsak moški obdelovati zemljo in pokazati sad svojega dela vsako leto. Tisti, ki naj bi izpolnjevanje tega zakona nadzorovali, se iz strahu ne upajo ukrepati. Kako tudi temu odpomoči?

Kaj pravzaprav hočemo s srednjo šolo, ki jo imamo v našem kraju? Vsako leto manjka učiteljev, pa je komaj uro ali dve pouka dnevno v šoli. Tako se otroci ne uče, a tudi staršem nič ne pomagajo; navajajo se k brezdelju in postopanju.

Taka in še druga vprašanja sva zastavila in tudi nakazala nekatere rešitve. Obe pismi sta vzbudili veliko pozornost in razpravljanje. Vsi odrasli moški so se na njih podlagi že sestali k skupnemu razpravljanju, iskajoč, kako odpomoči. V sredo se bodo zbrale vse ženske, nato še mladina posebej. Tako katoličani kot protestanti bomo vsak posebej razmišljali in pripravili naše predloge, nakar se bomo vsi skupaj sestali in skupno nastopili pred vaško skupnostjo, ki je v večini še nekrščanska, pa z zaupanjem pričakuje našo krščansko pomoč za izboljšanje vaškega življenja. Kristjani imamo tu čudovito lepo priložnost in obenem odgovornost, da se izkažemo kot »sol zemlje«.

KOLIKO SLOVENCEV JE NA MADAGASKARJU?

Slovenskih misijonarjev nas je 18 na otoku. Je še kak drug Slovenec tu? Morda kdo na jugoslovanskem poslanstvu. Misijonarji imamo vsi dela dovolj in zaenkrat nas nihče ne ovira pri delu. So pa razmere v deželi zelo težke in je treba precej optimizma in potrpežljivosti. To še posebno velja za nas duhovnike,

ki ne žanjemo veliko, čeprav vztrajno sejemo. Verjetno imajo naši laiki pri delu več zadovoljstva, pa zato morda več fizičnega napora. Okoli dispanzerja npr. v Tangainonyju, kjer sta naši dve laikinji, se dan za dnem zbirajo trume bolnih ali zdravih potrebnih, ki potrpežljivo sedijo po tleh in čakajo, kdaj pridejo na vrsto. Vsak od njih je vesel pomoči, ki jo prejme, in dekle-ti imata veliko utehe.

P. Mansvet Božič

Slovenski kapucin p. Mansvet Božič, ki deluje v Braziliji

V Manausu misijonarji pater Mansvet Božič, doma iz Dolge poljane, župnija Budanje v Vipavski dolini. Skofijskemu uradu piše: »Prav na dan sv. Petra in Pavla 29. junija 1953 sem pel novo mašo v goriški stolnici. Nato sem odpotoval v Brazilijo. Polno lepih spominov je moje življenje, a najlepši je spomin na novo mašo v Gorici.«

Zadnjič sem bil v Gorici leta 1978, ob 25-letnici svojega mašništva. Letos poleti bom znova v Evropi in sicer na študiju v Strassburgu. Gotovo se javim v Gorici, da obnovim spomine na novo mašo.

Tako smo odkrili še enega slovenskega misijonarja, ki zanj nismo vedeli.

■ Deset črnopolnih škofov v ZDA je izdalo posebno pastirsko pismo, ki so ga namenili vsem vernikom. V njem poudarjajo, da pomeni črnska kultura obogatitev tudi za Sev. Ameriko, še bolj pa za Cerkev. Ob tem pa tožijo, da rasna diskriminacija še vedno ni izginila, tudi iz katoliških vrst ne. V ZDA je poldrug milijon katoliških črncev; ostali pripadajo raznim protestantskim sektam.

■ Afrika ima prihodnost. Preprosto zato, ker je polovica prebivalstva starih izpod petnajst let. Torej pa istočasno Afriko razne preizkušnje. Ne nazadnje lakota. Od 52 revnih držav jih je kar 29 v Afriki, torej več kot polovica.

■ V Togu, kjer delujejo tudi naši slov. misijonarji, je med 2.800.000 prebivalci 600 tisoč katoličanov in 150.000 protestantov. Tako tvorijo kristjani nad četrtino prebivalstva. Od 10 do 12 % je muslimanov, drugi so animisti. V štirih škofijah deluje okrog 90 škofijskih in skoraj sto redovnih duhovnikov. Togo je bil nekoč nemška kolonija, kar se pozna tudi v Cerkvi. Sedaj pa gre težnja za tem, da bi cerkveno življenje čim bolj afrikanizirali.

Postna nabirka 1986 po slovenskih župnijah

Devin	1.700.000
Doberdob	950.000
Dol	193.400
Gabrje-Vrh	625.000

Gorica:

Duhovnija pri Sv. Ivanu	2.007.000
sestre Čudod. svetinje	1.300.000
slov. osnovne šole	226.000
nižja sr. šola »I. Trinko«	239.230
Zavod sv. Družine	4.300.000

Jamlje	435.000
Jazbine	50.500

Mavhinje-Sesljan:

župnija	390.000
slov. osnovna šola	65.000
Nabrežina	2.500.000
Podgora	220.000

Rupa-Peč:

župnija	555.000
osnovna šola	40.000
Sovodnje ob Soči	866.400
Sv. Subida - Plešivo	215.000
Šempolaj	210.000
Štandrež	2.175.000

Števerjan:

župnija	170.000
otroški vrtec	120.000
Pevma-Štvamer	—

SKUPAJ 19.552.530

Na osebo je bilo nabranih nad tisoč lir: 1. Gabrje-Vrh 1.488; 2. Jamlje-Dol 1.395; 3. Štandrež 1.279; 4. Nabrežina 1.165; 5. Devin 1.136; 6. Rupa-Peč 1.103; 7. Podgora 1.040; 8. Sovodnje ob Soči 1.033; 9. Doberdob 1.016.

P. Alberto Stacul iz Gradišča že 23 let deluje v Afriki. Pričujoča slika je iz Tanzanije